

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumerare :		Taxa inserțiunilor :	
Pentru Austro-Ungaria	Cor. 10.— pe an.	1 pag. întreagă	Cor. 24.—, $\frac{1}{3}$ pagină Cor. 14.—
„ România	Lei 12.— „ „	$\frac{1}{4}$ „	8.—, $\frac{1}{8}$ „ „ 5.—
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.		Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiu, anticipativ.	

Toate lucrările publicate se remunerează.

S U M A R :

Darea de circulațiune a efectelor	393—398
Manipularea efectelor de <i>I. P.</i>	398—404
„Creditori“ și „Reserve“ din punct de vedere al tehnicii bilanțului, tr. de <i>Erm. Borcia</i>	405—406
Teoria asigurărilor asupra vieții, (Reflexiuni generale) de <i>I. Lăpădatu</i>	407—408
Jurisdicțiune: Decisiuni curiale; La emisiuni nouă de acțiuni	409
Agricultură: Situațiunea agricolă; Agricultura veacului al XX-lea; Congresul agrarilor maghiari; Viile Ungariei	409—412
Comerțiu: Comerțul de cereale în România; Secretarii camerilor de comerțiu și industrie; Raportul camerei de comerțiu și industrie din Timișoara pe anul 1899	412—417
Revista financiară: Situațiunea	418—419
Cronică: Băncile din România; Congresul mercanțiștilor maghiari; Rescript ministerial în favorul amployaților privați; O nouă societate comercială; Bancnote de 20 coroane	420—422
Învățământ: Înscerile pe semestrul de iarnă al a. școl. 1900—1901 la institutul reg. economic din Mănăstur; 535 stațiuni noue r. u. de veterinari	423
Afaceri de asigurare: Tabele de mortalitate ungare; Asigurarea obligatorie în Germania	423—424
Literatură: Comerțul internațional de grâne	424—425
Trageri al sorți	425—429
Bursa de efecte din Viena	430—431
Bursa de efecte din București	432
Bursa de mărfuri din Budapesta	432

LOTERIA CASEI NAȚIONALE.

PROSPECT.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ — pe baza concesiunii acordate de On. Minister reg. ung. de finanțe cu ordinațiunea Nr. 49.522 din 27 Iulie 1899, — aranjază o

—≡≡≡ LOTERIE DE EFECTE, ≡≡≡—

al cărei profit se va folosi pentru ridicarea unei Case naționale în Sibiiu, în care se va instala un **Museu istoric și etnografic român și Biblioteca Asociațiunii**, etc.

Prețul unui bilet de loterie 1 coroană.

Câștiguri:

1 câștig principal în valoare de	Cor. 10.000	=	C. 10.000
1 " " " " "	3.000	=	" 3.000
2 câștiguri " " " "	1.000	=	" 2.000
5 " " " " "	500	=	" 2.500
10 " " " " "	200	=	" 2.000
10 " " " " "	100	=	" 1.000
20 " " " " "	75	=	" 1.500
20 " " " " "	50	=	" 1.000
50 " " " " "	20	=	" 1.000
<u>100</u> " " " " "	<u>10</u>	=	<u>" 1.000</u>
219 câștiguri " " "			C. 25.000

Tragerea la sorți se va face la 20 Octombrie 1900 st. n. în prezența unui notar public și a unui comisar politic.

Consemnarea câștigurilor se va publica la trei zile după tragere. Ridicarea lor se va face în decurs de 60 zile dela tragere.

Bilete de loterie se pot procura dela biroul Asociațiunii în Sibiiu (N.-Szeben, strada Morii Nr. 8), și se vor vinde la toate băncile românesci.

Sibiiu, în Iunie, 1900.

Comisiunea loteriei.

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreana“, Orade; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fojfdea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Cămpeni; „Economul“, Cluj; „Făgețana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hațegana“, Hațeg; „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Luceafărul“, Vêrșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Olteana“, Viștea-inf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoșana“, Șeicu-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-sășesc; „Selăgeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Seliște; „Sentinelă“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădișce; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Hueșin; „Zlăgnea“, Zlagna.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 Octobree 1900.

Nr. 10.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Darea de circulațiune a efectelor.

Articolul de lege XI din 1900 despre darea de circulațiune a efectelor a primit în 4 Iunie a. c. prea înalta sancțiune și s'a publicat în Monitorul legilor țerei la 12 Iunie a. c. Credem deci a face un bun serviciu cetitorilor nostri, dacă reproducem în cele următoare dispozițiunile principale ale noiei legi, cari privesce foarte de aproape toate instituttele de bani, chiar și pe acelea, a căror circulațiune de efecte este de tot minimală.

Legea a intrat în vigoare cu 1 August a. c., dela care dată sunt supuse la dare toate afacerile din cari rezultă o circulațiune de efecte; din contră afacerile încheiate înainte de 1 August 1900 sunt libere de dare, chiar și atunci când îndeplinirea sau executarea lor ar urma după întrarea în vigoare a legii; în casul acesta însă părțile contractante sunt obligate a dovedi, că afacerile îndeplinite sau executate după 1 August, s'au încheiat înainte de acest termin.

La darea aceasta de circulațiune sunt supuse toate afacerile, cari se ivesc în circulațiunea de efecte, și anume fără

considerare dacă acelea s'au încheiat la vre-o bursă de efecte sau în afară de bursă.

Conform § 3 al legii din chestiune sunt supuse dării:

a) *cumpărarea — vânzarea*;

b) *schimbul*, întrucât acesta se referă la efecte de diferite categorii, și anume fără privire dacă rezultă o circulațiune de bani sau nu;

c) *transferul*, întrucât efectele se primesc sau furnisează, nu direct de persoana obligată a-le primi sau furnisa, ci în locul ei de către o a treia persoană juridicesce diferită de cea d'ântăiu;

d) *afacerile de premii* și anume atât cele simple, cât și cele duple, afacerile de stellage și alte afaceri de premii.

e) *afacerile de prolongațiune* (report și deport) și afacerile de lombard neformale,*) și

f) ori-ce altă afacere, care realizează o circulațiune de bursă sau o transacțiune analogă acesteia.

Scutite de dare sunt conform § 4 următoarele afaceri:

a) *rescumpărarea* efectelor sortate și rambursate și schimbarea titlilor unuia și aceluiași efect;

b) *împrumutarea* efectelor, fără a se fi stipulat vre-o provisiune și sub condițiunea, ca efecte de aceeași categorie să se restituie în timp de 8 zile;

c) *depositele* de efecte;

d) *afacerile* de lombard;

e) la *emisiuni* de efecte noue, prima achizițiune a acestor efecte;

f) *conversiunea* efectelor;

g) *afacerile*, cari obvin la ridicarea și replătirea de împrumuturi ipotecare între institutul creditor și între debitorul hipotecar cu privire la scrisuri fonciare.

h) *refurnisările* în afacerile de report și deport.

---

*) Afacerile de lombard propriu zise, adică avansurile pe efecte sunt scutite de darea de circulațiune; pe când altfel de afaceri de lombard, cum sunt acelea la cari creditorul nu este obligat a restitui debitorului efectele primite ca amanet, ci îi poate da și altele, dar de aceeași categorie, precum și acelea la cari sub anumite condițiuni creditorul poate să rețină efectele amanetate drept plată, — afaceri cualificate în lege ca afaceri de lombard neformale — sunt supuse dării.

Paragraful 2 înșiră taxative efectele, a căror circulațiune este supusă la dare; acestea sunt: *a)* obligațiunile de stat și obligațiunile altor datorii publice, scrisurile fonciare și alte obligațiuni; *b)* acțiunile de folosință și bonurile de premii; *c)* sorturile cotate la vre-o bursă; *d)* cupoanele de dividendă, dacă prețul lor încă nu este fixat. *Scutite de dare* sunt așa-dară afacerile referitoare la: *a)* cambiile indigene și străine, asigurațiuni și cecuri; *b)* metalele nobile bătute și nebătute (monetisate și nemonetisate), monetele, notele de stat și de bancă din străinătate; *c)* bonurile de tesaur cu interese; *d)* bonurile de cassă și libelele de deposit, etc. Prin § 2 punct *c)* al legii despre darea de circulațiune a efectelor, în sensul căruia sunt supuse la dare „sorturile cotate la bursă“, nici decât nu se ating dispozițiunile art. de lege X din 1899 relative la circulațiunea obligațiunilor cu premii și a promesselor.

Darea de circulațiune au să o plătească în sensul § 29 ambii contractanți (atât vîndătorul, cât și cumpărătorul) în măsură egală; solvirea însă are să se facă din partea contractanților (a cumpărătorului-vîndătorului, comisionarului) în ordinea următoare: 1. *la afacerile de arangiament* pe lângă garanția biroului de arangiament instituit în B.-Pesta, părțile, cari fac notificarea; 2. *la afacerile directe*: *a)* dacă s'au încheiat cu intervențiunea unui samsar, *samsarul*; *b)* dacă se ocupă ambii contractanți în mod profesional cu cumpărări-vîndări de efecte, *vîndătorul*; *c)* dacă se ocupă numai unul din dînșii în mod profesional cu asemenea afaceri, atunci *acesta*; *d)* la altfel de afaceri *vîndătorul*; *e)* la afaceri de stellage, acela care usând de dreptul de alegere este *cumpărător*, iar în cas de renunțare într'o afacere de premii, acela, care e îndreptățit a pretinde premia.

Afacerile încheiate cu persoane din străinătate sunt supuse la dare numai în cas, când cel obligat în prima linie a plăti darea, își are domiciliul în țeară, sau are în țeară stabiliment propriu sau reprezentanță permanentă, și când afacerile respective au fost încheiate prin mijlocirea acestora.

Darea de circulațiune se calculează în sensul § 9 după valoarea obiectului supus dării, și anume computând tot dela câte 2000 Cor. o dare de 10 fileri; sumele sub unitatea de Cor. 2000

se consideră ca întregi. Prin urmare darea se calculează astfel, că se constată întâiu câte unități de dare se cuprind în valoarea ce o reprezintă obiectul singuraticelor afaceri, și ceea-ce rezultă se multiplică cu 10; rezultatul este suma dării, exprimată în fileri. Dacă d. ex. valoarea efectelor cumpărate ori vândute este Cor. 26,005.—, dividăm suma aceasta cu unitatea de 2000, căpătăm așadară de 13 ori 2000 și un rest de 5, care este a se considera ca întreg, prin urmare vom avé 14 unități $\times$ 10 fileri == Cor. 140.

Afacerile până la 200 Cor. sunt scutite de dare, dar dacă se încheie între unele și aceleași persoane, în una și aceeași ȳi, mai multe afaceri cu privire la una și aceeași categorie de efecte, cari afaceri singuratice nu ating valoarea de Cor. 200, dar împreună ajung cifra aceasta, atunci afacerile din chestiune sunt supuse dării chiar și în cas când valoarea lor singuratică nu trece peste Cor. 200.—.

Basa pe care se calculează valoarea, este cursul oficial al bursei din Budapesta resp. prețul de cumpărare sau furnisare.

În sensul § 22 societățile și indiviȳii (băncile, bancherii, comisionarii) cari se ocupă în mod profesional cu afaceri de circulațiune de efecte, sunt obligate a purta despre afacerile acestea registre speciale, în cari sunt a se înscrie afacerile supuse la dare, precum și valoarea ce o reprezintă, în timp de 3 ȳile dela încheierea afacerii.

Registrele acestea trebuie să conțină:

1. numărul curent al afacerilor (transacțiunilor) inscrise;
2. a) data întroducerii în registru,
b) „ încheerii transacțiunii și
c) „ executării (îndeplinirii).
3. categoria și cantitatea efectelor, cari formează obiectul afacerii;
4. prețul de cumpărare resp. vânȳare;
5. valoarea ce servește de basă la calcularea dării (valoarea pentru dare);
6. O rubrică pentru lipirea timbrelor.
7. O rubrică pentru însemnări.

Le stă în voiă celor ce se ocupă în mod profesional cu afaceri de circulațiune de efecte, a purta despre singuraticele afaceri (cumpărări, vîndări, afaceri cu termin, de premii, etc.) câte un registru separat, avînd a notifica aceasta direcțiunii financiare competente (în Budapesta: oficiului central pentru măsurarea taxelor și competențelor) prin o notificare netimbrată.

Registreele din cestiune sunt scutite de timbru, dar sunt a se provedé cu sigil oficial; excepțiune dela aceasta se face dacă registrul respectiv este totodată și scontru și ca atare deja timbrat.

Cei-ce se ocupă în mod profesional cu afaceri de circulațiune de efecte sunt obligați în sensul § 24, a'și notifica aceasta ocupațiune în timp de 30 de zile dela întrarea în vigoare a legii, direcțiunii financiare competente, prin o notificare netimbrată.

Notificarea trebuie să conțină:

1. numele și domiciliul celui obligat la notificare;
2. locul unde își are întreprinderea sediul, întrucât acesta diferă de domiciliu;
3. categoria afacerilor obligate la înregistrare și cu cari voiesce a se ocupa notificătorul;
4. data înactivării acestor afaceri.

Asemenea sînt a se notifica schimbările ivite în întreprindere.

Pe basa notificărilor întrate, direcțiunile financiare sînt îndatorate a purta evidență despre cei obligați la purtarea de registre.

Darea se solvesce direct sau indirect. Plătirea directă o poate concede exclusiv ministrul de finanțe, în urma unei petițiuni timbrate cu 1 Cor. și înaintată pe calea direcțiunii financiare competente. Plătirea indirectă se face astfel, că deodată cu introducerea în registru se lipsesc în rubrica anume rezervată spre scopul acesta, timbrele prescrise, preste cari se scrie.

În cas când darea se plătesce prin timbre, sunt a se folosi exclusiv numai timbrele, cari s'au pus în circulațiune anume spre acest scop.

Timbrele acestea de 5, 10, 20, 25, 30, 45, 50 și 60 fileri, de 1, 2, 250, 4, 5 și 10 Cor., sunt din hârtie albă subțire, provădută cu marcă de apă, gumate pe dos și dantelate pe margine.

Direcțiunile financiare au a controla din timp în timp prin organe anume exmise și provădute cu bilete de legitimațiune, dacă cei ce se ocupă în mod profesional cu afaceri de circulațiune de efecte, observă ori nu dispozițiunile legii, cu care ocașiune sunt a se pune la dispozițiunea organelor respective, la cerere, registrele purtate cari sânt a se păstra timp de 3 ani, și eventual chiar și alte registre referitoare la afacerile de efecte.

Revisuirea aceasta se face cel puțin odată pe an și scopul ei este a constata cu deosebire, dacă sânt introduse în registru toate afacerile supuse la dare, și dacă întroducerile corespund ori nu afacerilor de fapt încheiate.

Dacă se constată o scurtare la dare, sau o violare a legii, organul esmis are să ia repert (Befund, lelet) oficios și să transpună cauza, spre mai departe afacere, perceptoratului competent.

Violarea dispozițiunilor legii se pedepsesce conform §. 34, — dacă suma dărei scurtate se poate constata, cu amendă în bani de 150 ori, iar în cas de recidivă de 250—500 ori mai mare decât darea scurtată.

Dacă suma dării scurtate nu se poate constata, amenda poate fi în sensul § 34, punct 2, 300—10,000 Cor. *

Manipularea efectelor.

În mai multe fascicole ale „Revistei Economice“, atât în anul expirat cât și în cel curent, m'am încercat a iniția și pe nespecialiști în vastul studiu al efectelor de bursă, și în special al efectelor cotate la Bursa din Viena, pe cari le-am analizat, descris și calculat între marginile înguste ale acestei reviste; iar acum, ca articol final, mi-am propus a tracta despre manipularea, adevădă despre modul aranjării efectelor și a întroducerii lor în registrele de evidență.

Un control simplu și totuș exact și evident în administrarea averii, cruță fiecărui capitalist multă vreme și osteneală, și îl scutesce cu o cale de multe daune.

Din acest punct de vedere mănecând, mi-am propus a întocmi câteva formulare de registre practice, însoțite de scurte explicațiuni, în speranță, că vor fi binevenite nu numai acelor capitaliști, cari singuri își administrează și păstrează averea, ci și acelor, cari își predau efectele unei bănci spre păstrare în formă de deposit, și cu toate acestea vor să și poarte un control exact al capitalului investit în efecte.

Pentru a purta o evidență exactă a unui capital, investit adeseori în cele mai variate soiuri de efecte, se recere în prima linie:

I. Aranjarea efectelor.

II. Introducerea acestor efecte aranjate după număr, literă, seriă, emisiune, etc. în registrele de evidență (scontru).

I. Aranjarea efectelor.

Pentru acest scop se recomandă:

a) Separarea *obligațiunei* sau *titlului* de *coala de cupoane* (talonul împreună cu cupoanele).

b) Atât *titlul* pentru sine, cât și *coalele de cupoane* sunt a se aranja respective așeza după o anumită șemă (cum urmează mai la vale).

Aceasta procedură ofere pe de o parte siguranță contra furtului, foleului, etc., mai ales dacă titlii sunt păstrați într'un loc, iar cupoanele în alt loc (în două casse); iar pe de altă parte înlesnesce manipulațiunea la numărarea efectelor, cu deosebire însă la detașarea (tăierea) cupoanelor.

Pentru cazul că efectele n'au coale de cupoane (când interesele se ridică pe lângă prezentarea titlului), sau pentru cazul că titlul este una cu coala de cupoane (efecte de sistem francez, spre exemplu: cele române, losurile de stat din 1860 și 1854), este consult, ca piesa să se păstreze cu coalele celorlalte efecte, iar în mapa în care se păstrează titlul, se poate pune un bilet, pe care se descrie piesa, cu observarea, că titlul se află în mapa cu coalele de cupoane.

Atât titlul pentru sine cât și coalele de cupoane se vor aranja în ordinea următoare:

- I. Datoria de stat austriacă și alte datorii publice austriace.
  - II. Datoria de stat ungară și alte datorii publice ungare.
  - III. Scrisuri fonciare.
  - IV. Priorități.
  - V. Acțiuni.
  - VI. Losuri.
  - VII. Diverse:
    - Obligațiuni hipotecare.
    - Contracte, etc.
-

După-ce am aranjat singuraticile specii de efecte dintr'o clasă în ordine alfabetică, și piesele de aceeași specie între sine după mărimea nominalului, cât și după an, emisiune, literă, serie și număr, se recomandă păstrarea efectelor de aceeași clasă într'o mapă, pe care se notează cuprinsul scurt dar precis, — fără notificarea numărului, seriei, etc.

Spre exemplu: *Această mapă conține următorii titlii:*

fl. 4000 *Rentă comună de 4·2% argint.*

„ 3000 *Rentă comună de 4·2% bilete.*

„ 10000 *Rentă austriacă de 4% aur.*

În lipsa mapelor (scoarțelor) este suficient, dacă vom separa efectele cu fășii de hârtie tare, pe cari vom face notițele de lipsă.

Dacă capitalul este plasat în diverse categorii de efecte, vom lua mai multe mape.

Între singuraticile pozițiuni este a se lăsa puțin loc liber pentru eventualele descărcări (abscrieri) și adausuri.

Aranjarea coalelor de cupoane (talon și cupon) separate de titlii lor, este a se face mai întâiu după scadență (terminul de plată al dobânzii). Dacă coalele de cupoane au aceeași scadență, se țin însă de diferite categorii de efecte, se va face încă o aranjare, în chipul cum am spus, că se aranjază titlii.

Pentru diferitele scadențe se vor lua mape, sau simple cuverte, în cari se vor păstra coalele cu acelaș termin.

Mapele sau plicurile în cari se vor păstra coalele de cupoane se vor provedé cu descrierea conținutului, spre exemplu:

Mapa Nr. I. Scadența: 1 Ianuarie — 1 Iulie.

18 *Coale de cupoane dela fl. 9000 scris. fonc. „Albina“ de 5%*

10 *Coale de cupoane dela fl. 6000 Renta com. de 4²/₁₀% arg.*

5 *Coale de cupoane dela fl. 3000 Oblig. de regale ung. de 4¹/₂%*

Mapa Nr. II. Scadența: 1 Februarie — 1 August.

4 *Coale de cupoane dela fl. 4000 scris. fonc. Bodencredit de 5% Sibiiu*

8 *Coale de cupoane dela fl. 4000 Rentă com. de 4²/₁₀% arg.*

Mapa Nr. III. Scadență: 1 Aprile — 1 Octobre.

etc., etc.

Pentru trecerea efectelor în *registru de evidență* (scontru) vom deschide:

A. patru conturi diferite (pendente sau în nex unul cu altul) pentru efectele ce produc dobândă și dividend.

B. 1 cont pentru obligațiuni hipotecare (intabulate) și

C. 1 cont pentru obligațiuni simple.

A. Contul I.

Efectele se vor introduce (conform formularului) în ordinea cum sunt aranjate; se va introduce mai departe în contul acesta¹⁾ cursul de cumpărare, respective realizare persută sau bucata, precum și valoarea totală de cumpărare sau vinzare (fără dobândă); iar în coloana primă și a doua a acestui cont event. registru (Nr. I.) se vor notă foliile corespunzătoare, unde sunt introduse numerile efectelor și terminul de sortare (cto. Nr. II), scadența cupoanelor la efectele cu dobândă fixă (cto Nr. III) și dividendă acțiunilor (cto. Nr. IV).

Descărcările și încărcările Contului I sunt a se face separat la fiecare categorie de efecte, spre care scop, dela introducerea primelor efecte, este a se lăsa între diversele grupe câteva linii libere pentru ulterioarele schimbări. Categoriile nouă de efecte procurate mai târziu se vor trece după ultimul grup la distanța de câteva linii. Pentru cazul, că în urma mai multor încărcări și descărcări totalul n'ar fi destul de evident, se vor șterge toate posturile vechi și efectele din nou aranjate se vor transporta la alt foliu.

A. Contul II.

Acest cont va cuprinde evidența numerilor, precum și terminul de sortare al efectelor.

Numerii se vor induce singuratici — spre exemplu 1001, 1002, 1103, 1104, etc. —, pentru ca în cas de sortare sau realizare a vr'unui titlu, să putem elimina acel număr prin ștergere. Pentru ca să putem adaoge sau abscrie numeri, vom lăsa la finea fiecărei consemnări de numeri ceva loc liber. Pentru cazul că locul liber numai este suficient pentru inducerea altor numeri, — consemnarea cea veche se va șterge prin linioare și se va face alta specificare pe un nou foliu.

Pentru ca conspectul să fie mai clar și mai evident, este consult ca pe o pagină a acestui cont să inducem numai numerii efectelor de aceeași categorie, va să dică la fiecare categorie o pagină.

A. Contul III.

Scadența cupoanelor precum și beneficiul în dobândă se va induce la acest cont.

După cum se poate vedé din formulare, în fruntea contului se va notă, că pentru cari termine de dobândă servesce acest cont; prin urmare în contul de interese: pentru 1 Ianuarie și 1 Iulie se vor induce numai acei titli, ale căror cupoane au aceste scădențe; — la al doilea cont — prin urmare pe o nouă pagină — efectele cu cuponul per 1 Februarie și

---

¹⁾ La un revirement mai mare de efecte pentru fiecare cont se poate lua o carte (scontru) separată, și foliată.

1 August; la al treilea cont cele cu cuponul per 1 Martie și 1 Septembrie, și așa mai departe.

La cupoanele semestrale, — conform formularului, — se vor umple coloanele pentru interesele semestrale și anuale; la cele quartale: (cari însă sunt de tot rare) coloanele pentru pătrar și an; iar la cupoanele numai cu o scădință la an: coloana pentru interesele anuale.

Cupoanele, cari se rescumpără în valută streină, prin urmare acelea a căror valoare în urna fluctuațiunii cursului variază la fiecare termin, cu mici diferențe, se vor trece în coloana coroanelor cu o valoare aproximativă, și anume cu acea care rezultă după equivalentul fixat în buletinul oficial (spre exemplu: Marce 8— în priorități pentru navigațiunea dunăreana, — Marca cu C. 1.20 = Cor. 9.60); suma declarată în valută străină (spre exemplu Marce 8—) pentru mai bună evidență, se va nota în coloana „Diverse notițe“.

Adausuri sau abscrieri la singuraticile posturi de cupoane nu se recomandă, fiind ele aranjate în modul descris; ci pentru cazul că se mai procură efecte de aceeași categorie, spre exemplu dacă la Cor. 2000 scrisuri fonc. „Albina“ de 5%, se mai procură alte 2000, atunci valoarea cupoanelor de mai înainte (de 50 Cor. resp. anual 100 Cor.) se trage cu o linioară și se scrie suma nouă (prin urmare Cor. 100 resp. Cor. 200—). La ștergeri se va purcede în acelaș mod. — Aceasta procedură înlesnesce evidența.

A. Contul IV.

La acest cont se notează beneficiile (dividendele) realizate după acțiuni.

Formularul umplut explică pe deplin modul de contare, cu observarea însă, că la efectele în valută străină, se va notă suma corespunđătoare în rubrica respectivă și în valuta noastră (în coroane); iar ștergerile și adausurile se vor face ca și la Contul III.

La umplerea tabelelor de dividende se vor separa acțiunile al căror an de gestiune este anul de calendar — adecă 1 Ianuarie și 31 Decembre —, de cele cu alt an de gestiune, spre exemplu: din 1 Aprile până în 30 Martie sau 1 Iulie până 30 Iunie; iar în fruntea contului se va face evident, că pentru care durată a anului de gestiune servește acel cont.

B. și C. Formulare pentru obligațiuni hipotecare și pentru obligațiuni simple.

Din formularele alăturate se poate vedé modul de trecere în aceste conturi, cu observarea numai, că atât obligațiunile hipotecare, cât și celelalte obligațiuni, se vor trece în conturile respective aranjate după scadențele intereselor.

I. P.

Fol. 1.

Cont I.

Starea Efectelor.

Fol. 1.

Evidența numerilor și datul tragerilor	Scadența cupoanelor la fonduri și acțiuni	Datul contării	Specificarea valorilor						Cursul de realisării	Valoarea de curs a efectelor fără interese	Datul realisării	Cursul de realisare	Valoarea realizării fără interese	Notițe
			Coroane											
Fol. 26	Fol. 56	1/9 1900	2000	—	Rentă com. austr. de 4·2% bilete			97%	1940	—				
" 27	" 56	10/9 1900	3000	—	Scris. fonc. „Albina“ de 5% în fiorini			101%	3030	—				
" 28	" 75	1/10 1900	1000	—	Acțiuni „Albina“ emis. din 1873 à fl. 100			560%	2800	—				

Fol. 26.

Cont II.

Specificarea numerilor și datul sortării.

Fol. 26

Cor. 2000	—	Rentă comună austriacă de 4·2%				în bilete					Datul sort.: nu se sortează		
		Anul	Emisiunea	Litera	Seria	Numărul					Piese	à cor.	Total în nominal
		1895		E		22237	22370	22371	22372	22373	5	fl. 100	1000
		dto		B		234560					1	„ 500	1000

Fol. 56

Cont III.

Scadența cupoanelor: 1 Ianuarie și 1 Iulie.

Fol. 56.

Valoarea nominală a efectelor	Specificarea valorilor	Interese semestrale		Interese anuale		Interese la quartal		Notițe
		Cor.	—	Cor.	—	Cor.	—	
Cor. 2000	—	Rentă com. austriacă de 4·2% bilete		42	—	84	—	
" 3000	—	Seris. fonc. „Albina“ de 5% în fiorini v. a.		75	—	150	—	

Fol. 75.

Cont IV.

Evidența dividendei.

Fol. 75.

Nominalul acțiunilor	Specificarea valorilor	pro 1898			pro 1899			pro 1900			pro 1901			
		per piesă	total		per piesă	total		per piesă	total		per piesă	total		
			Cor.	fil.		Cor.	fil.		Cor.	fil.		Cor.	fil.	
Cor. 1000	—	5 acțiuni „Albina“ à fl. 100	28	140	—	28	140	—						

Fol. 100.

Cont V.

Obligațiuni hipotecare.

Fol. 100.

Țiua înregistrării	Suma împrumutată	Întabulată în cartea funduară	Servesc de ipotecă următoarele realități	Numele proprietarului realităților	Replătive	%	Scadența	Interese anuale Coroane	Rest. Coroane				
5/9 1900	Cor. 1000	—	din Sibiu: Nr. 5. Sub C. 1 în 4/9 1900	Casa din strada ..... Nr.	N. N. croitor	—	—	6%	5/9 1901	60	—	1000	—

— 404 —

Fol. 120.

Cont VI.

Obligațiuni neîntabulate.

Fol. 120.

Data obligațiunii	Suma împrumutată	Numele debitorului	%	Scadența	Interese anuale	Notițe	Țiua achitării
3/8 1900	2000	—	Cornescu G. din Poplaca	8	3/8 1901	Cor. 160	—

„Creditori“ și „Reserve“

din punct de vedere al tehnicei bilanțului.

La acești titli pasivi din bilanț intră pretensiunile de cont, asupra căror nu s'a dat un document transmisibil prin cesiune.*)

Creditorii personali natural că vor trebui taxați în raportul lichidității lor. Rămâne deci să vorbim despre creditorii impersonali, astfel după cum îi găsim la societăți pe acțiuni, și anume despre *capitalul de acțiuni* și despre *reserve*.

La societăți pe acțiuni *prima* poziție pasivă de bilanț o formează capitalul de acțiuni, care în fiecare an rămâne egal, deoarece fără încuviințare din partea tribunalului competent capitalul nu se poate nici reduce nici urca. Deoarece însă saldul activ, respective capitalul efectiv, întocmai așa ca și la oricare altă întreprindere, în fiecare an diferă după cum au variat și venitele anuale, capitalul de acțiuni, care se cuprinde în numitul sald activ, va trebui separat, iar *excedentul* se va folosi parte ca profit (dividendă), parte pentru întărirea fondurilor de rezervă (reservelor). Această separare va trebui să se facă tocmai din motivul, că o urcare a capitalului de acțiuni prin profitul realizat, e absolut inadmisibilă.

Când pasivele întrec partea activă, saldul pasiv ce rezultă (din motivul expus) va fi transportat ca *activ* atât timp cât aceasta este admis după legea comercială. Până când din averea societății se pot acoperi datoriile, nu e nevoie de deschiderea concursului. Dacă însă pierderea constituie 50 procente ale capitalului de acțiuni, tribunalul poate dispune disolvarea societății.

Dreptul de a aduce conclud de disolvare, îl are numai adunarea generală (§. 179 p. 6 din leg. com.). Din această cauză bilanțele (bilanț și contul profitului și perderilor), cari se trimit acționarilor înainte de adunarea generală, cuprind excedentul încă nedistribuit, și în consecință nici în registrele societății nu se pot încheia acele conturi, cari sunt atinse prin conclusele adunării generale, decât după ținerea acesteia. Aceste conturi sunt de regulă:

1. Fondul de pensie al funcționarilor.
2. Contul renovărilor (cont de rezervă) la căi ferate, pentru deteriorarea inventarului.
3. Contul dividendelor, pentru dividendele cari au să le primească încă acționarii.

Deoarece acestea se presriu în timpul fixat prin statute, pentru fiecare an se va deschide câte un cont separat.

4. Conturile fondurilor de rezervă, cari pot fi de caracter foarte variat.

Toate rezervele, ce le formează societatea și pe cari le administrează, constituiesc pasive pentru ea. Reservele, cari după natura lor sunt dealt-

---

*) (Cf. Taxațiunea debitorilor, etc. din Nrul 7 pag. 311—313 a. c. al „Rev. Econ.“).

cum economisiri, numai în formă sînt pasive, în merit însă active. Căci societatea poate lua fondurile adunate din active fără a viola prin această procedere drepturi străine și fără a falsifica în acest scop o altă poziție din bilanț. Cele mai usitate rezerve sînt:

a) *reserve de profit*, numite și *reserve de capital*, care este un fond de profilaxă pentru ani de afaceri nefavorabili. Căci o administrație rațională în ani buni, nu va distribui venitele întregi, ci va purcede cu prevedere și pentru timpuri rele. Aceasta mai ales va trebui să se observe la societățile de asigurare asupra vieții, căci primele (deci și rezervele de prime) ajung numai pentru cazuri normale, iar epidemii încă se pot ivi;

b) *reserve speciale*, pentru pretensiuni dubioase (numite și conturi del credere);

c) *reserve de daune*, pentru daune deja recunoscute, dar încă neliquitate; la societăți de asigurare asupra vieții se va înscrie la aceste rezerve dauna întreagă; la asigurări contra incendiilor dauna probabilă în măsura evaluărilor făcute;

d) *rezervele de prime*, la societăți de asigurare, cari sînt a se calcula după cum urmează:

a) *Asigurări contra incendiilor.*

Dela primele încassate anticipando se va trece la pasive, sub titlul rezervă, acea parte a primelor, care, repartisată pe timpul dela încheierea bilanțului până la expirarea asigurării, rezultă separat (pro rata temporis) pentru fiecare obiect asigurat, după ce mai înainte s'au detras primele de reasigurare.*)

β) *Asigurări de transport.*

Dacă acestea sînt făcute pe termen fix, ca și la asig. contra focului, pro rata temporis; iar dacă asigurarea e contractată numai pe durata călătoriei (asig. maritime), se va înscrie suma întreagă a primelor încassate (după detragerea reasigurărilor) pentru asigurările, cari încă nu au expirat până cu ziua încheierii bilanțului. Durata pericolului aci nu se poate precisa.

γ) *Asigurări asupra vieții.*

Înainte de a se calcula rezerva de prime, va trebui să se separe așa numitele *transporturi de prime*, adică cuotele anului proxim, cari sînt cuprinse în premiul solvit, deoarece rezervele se pot calcula numai până la ziua încheierii bilanțului.

Transportul de prime la asig. asupra vieții este întocmai aceea, ce la asigurările contra incendiilor sînt rezervele de prime.

Reserva de prime a tuturor asigurărilor, cari în ziua bilanțului sînt încă în vigoare, se calculează după primele *neto* a le aceluiaș tarif, după care s'a încassat premiul brut. Din acelea se detrag apoi rezervele de premii ale societăților de reasigurare, calculate după tarifele de reasigurare.

tr. de *Ern. Borcia.*

---

*) (În praxă se calculează de regulă $33\frac{1}{3}\%$ a sumei încassate ca primă în decursul anului, după detragerea reasigurării; deci o terțialitate din rest se trece la pasive sub titlul „fond de prime”. În Austria legea de asig. dispune apriat, ca cel puțin 40% din prime trebuiesc trecute la rezerve. Nota trad.)

Teoria asigurărilor asupra vieții.

— *Reflexiuni generale.* —

(De Ioan I. Lăpădatu).

În capitolele precedente am expus în liniamente generale modul de calculare al primelor și al rezervelor la asigurările asupra vieții. Țic anume în liniamente generale, căci, în adevăr, dacă am sta să cugetăm, un singur moment numai, asupra combinațiilor diverse, cari se pot face asupra modurilor diverse, în cari se pot calcula primele și rezervele pentru aceste combinațiuni, asupra tabelelor auxiliare, de cari am avé necesitate, etc. etc., am vedé că avem a face cu o serie uriașă de calculațiuni. Dar apoi dacă am mai considera, că se pot face asigurări nu numai pentru casuri de viață și de moarte, și nu numai asupra unei singure vieți, ci și asigurări speciale pentru cas de invaliditate, pentru accidente, ba chiar și pentru anumite casuri de accidente, ca de ex. cele ce se întâmplă pe calea ferată, prin exploziuni, etc. Casuri de aceste n'am ținut de necesar să mai desvoltăm, deoarece credem, că după toate cele expuse până aci, ori și ce cas, se poate rezolvî; căci îndată ce condițiunile sub cari se intenționează a se contracta o asigurare sunt bine precisate, atunci calcularea primei sau a rezervei e ușor de făcut. Exercițiul învață această înlesnire.

Nu tot astfel e în praxă.

Un institut de asigurare, căruia pe fiecare ȃi i-se presintă casuri noue și diferite, are lipsă de calculațiuni multe și amănunțite. Ar fi însă o muncă extraordinar de mare, dacă pentru fiecare asigurare, ce e să se contracteze, s'ar călcuła din cas în cas prima fixă, respective prima anuală. Aceasta nici nu se întâmplă în praxă. Există anume tabele cu prime calculate pentru diferite casuri și diferite etăți; căci precum am calculat în capitolele precedente prime pentru anumite etăți, tot asemenea se pot calcula odată primele pentru toate etățile, aceste apoi se aranjază în tabele, cari se pot folosi la cas de lipsă cu mare înlesnire.

E de observat însă, că primele din astfel de tabele, cari se folosesc în praxă, nu vor corespunde cu primele matematice, ci cele dintăiu vor fi totdeauna ceva mai mari, căci institutul adaugă 2—3 procente ca cheltueli de administrație, etc. Institutul e în mod firesc îndreptățit la această adaugare, căci deja numai faptul, că servește ca asigurator, și încă ca asigurator demn de multă încredere, constituie o mare binefacere pentru persoanele ce vor să se asigure. Astfel primele, ce le solvesc asigurații, se numesc prime brute, spre deosebire de primele matematice sau netto.

Cunoascerea teoriei matematice a asigurărilor asupra vieții e necesară, căci ea formează basa operațiunilor de asigurare. Dar omul nu trebuie să fie mulțămît numai cu cunoascerea acestei teorii matematice. E bine să se cunoască dispozițiunile legii comerciale în această privință, usanțele generale și, dacă e posibil, unele din dispozițiunile statutare și regulamentare ale institutelor de asigurare. Cunoșcând aceste, se va puté face o judecată mai clară asupra avantajilor cari se ofer de un institut față de altul, căci și între aceste există concurență. Cu deosebire e bine

să se cunoască legea comercială, căci în marginile legii, se pot face diverse statute și regulamente.

Titlul VII, și cu deosebire capitolul III și IV din acest titlu, din partea a II-a a legii comerciale ungare din anul 1875 expune amănunțit: cari sunt afacerile de asigurare? de cine, și cum se pot contracta? când au, sau când își perd valoarea de drept? etc., tot lucruri, a căror cunoaștere e absolut necesară celor interesați. Tot în această parte a legii comerciale se află dispozițiuni și cu privire la afacerile de reasigurare. Folosim deci ocasiunea a spune și câteva cuvinte despre aceste afaceri de reasigurare.

Se întâmplă de multe-ori că unele institute de asigurare, după ce au contractat diferite asigurări cu diferiți indiviți, spre mai mare siguranță, asigură și ele aceste asigurări, deci le *reasigură* la alte institute mai mari. Aceasta operațiune se numește *reasigurare*. Câștigul în cas de reasigurare consistă în diferența de procent, căci de regulă institutul asigurător calculează la primele asigurațiilor săi un procent mai mare, de cât cum calculează institutul reasigurător pentru primele cari le plătesce institutul asigurător, care, în un asemenea cas, devine institutul reasigurat.

* * *

Instituțiunile asigurărilor asupra vieții, deși au un trecut îndepărtat, totuși, se poate afirma, că sunt instituțiunile timpului modern; căci numai în timpul mai nou a început a se înțelege însemnătatea și folosul cel mare al lor. Cu deosebire astăzi, când profesiunile industriale se înmulțesc din ce în ce, însemnătatea lor e mai mult apreciată. În toate statele înfloritoare numărul institutelor de asigurare crește pe și ce merge. Englezul, germanul, danezul, belgianul și olandezul, chiar funcționar să fie cu drept de pensiuine, caută să-și asigure viitorul său și al familiei sale în astfel de asigurări. Și ce e mai mult, legislatorii prudenți se ocupă cu ideea de a face asigurările — în unele împrejurări — obligatoare, după cum sunt deja în Germania. Astfel instituțiunilor de asigurare asupra vieții le este reversat un rol frumos în viitorul cel mai apropiat.

La noi în patrie institutele de asigurare încă au găsit un teren destul de fertil. Există multe institute vechi, așezate pe basa temeinice, cari ofer destulă garanție, dar cele mai multe sunt străine, și cu deosebire filiale de institute engleze, americane, etc. Însă poporul nostru până astăzi nu are un asemenea institut.

Și tocmai împrejurările și condițiunile deosebite, în cari trăim, aduc cu sine necesitatea absolută, ca poporul nostru să caute cât mai în grabă a se familiarisa cu aceste asigurări. Necesități a ocupa funcțiuni pe la instituțiunile nostre tinere, necesități a ne căuta fericirea în profesii industriale și comerciale, în cele mai multe casuri, ne lipsesc garanția unei existențe mai ușoare pentru casuri de boală, bătrânețe, etc. Asigurările în astfel de casuri ne-ar mântui. La noi însă e greu de făcut începutul; dar ori cât de greu ar fi el, totuși trebuie făcut cât mai în grabă. Cum se va face? — nevoia ne va învăța.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

La emisiuni noue de acțiuni dreptul de procurare de acțiuni noue compete tuturor acționarilor în părți egale; excepțional numai în acel caz se poate concede primilor acționari un drept de preferință, când acest drept li-s'a asigurat deja prin o dispozițiune specială a proiectului de fondare și a fost trecută din acesta și în statute. Un conclud al adunării generale, care se referă la amintitul drept de preferință, și care s'a adus cu ocazia noiei emisiuni, este deci fără nici o valoare. (Cur. reg. Nr. 796 din 6 Sept. 1900).

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Conform rapoartelor înaintate ministrului de agricultură până la 30 Septembrie a. c. timpul în jumătatea a doua a lunii Septembrie a fost neîntrerupt uscat și neobicinuit de cald și a favorizat aducerea acasă a produselor ce au mai rămas pe câmp; din contră în urma uscăciunii și întăririi pământului semănatul a fost îngreunat în întreagă țeara și în mai multe regiuni împedecat cu totul. Timpul a fost favorabil și înmulțirii și răspândirii șoarecilor și insectelor, cari au cauzat pagube însemnate în unele regiuni.

Semănatul *spicoaselor de toamnă* înaintează încet; *secara* timpuriu semănată a răsărit bine și parțial a înfrățit frumos, cea târziu semănată și *orzul de toamnă* au răsărit defectuos, o parte din semănță zace neîncolțită în pământul împetrit. Semănăturile deja făcute, cum și lucrările de semănat ce mai trebuie efectuate așteaptă ploaie.

Din *semănăturile de rapiță* au răsărit numai cele timpuriu semămate, dar și aceste au fost stricate de omidele ce le-au năpădit în număr mare.

Cucuruzul sub influința timpului călduros s'a copt partea cea mai mare. Culesul s'a sfârșit în cele mai multe regiuni ale țării, în general cu rezultat mijlociu. În urma căldurii calitatea cucuruzului e foarte bună, însă în privința dezvoltării grăunțelor e numai îndestulitoare; cauza este stricăciunea pricinuită de molii, ce s'au observat în o mare parte a țării, cum și uscăciunea.

Scoaterea *cartoșilor* este acum în curgere, iar o parte mare din ei s'au recoltat deja — abstrăgând dela unele excepțiuni neînsemnate — cu rezultat îndestulitor.

Legumile, diferitele *soiuri de varză* și *păstăioasele*, cari în mare parte sunt sub coperiș, au suferit din lipsa de ploaie și de stricăciunea omidelor.

Meiul a dat în parte precumpănitoare un rezultat mijlociu, în unele locuri rezultatul a rămas mult înderțul așteptărilor.

Hrișca se coace bine.

Cânepa și inul au dat cuantitativ un rezultat mijlociu, cualitatea în general este lăudată.

Tutulul s'a cules, timpul e favorabil pentru uscare.

Recoltarea *napilor de zăhar* se face cu înlesnire, și în unele locuri s'a sfișit deja.

Cuantitativ *napii* n'au corespuns așteptărilor, și aceasta din lipsa de ploaie, cualitatea însă e foarte bună, conținând zăhar cu belșug.

Recoltarea *napilor de nutreț* încă s'a început. În urma uscăciunii *napii* în multe locuri au rămas mici.

Nutrețurile artificiale s'au adunat. *Trifoilul de semănță* se imblătesce, în unele locuri el nu a isbutit.

Coacerea *strugurilor* a fost favorisată prin timpul călduros. Culesul s'a început în mai multe regiuni ale țării. Cualitativ rezultatul în general e bun, cuantitativ este slab. În unele locuri nu sunt mulțămii nici cu cualitatea.

Culesul poamelor e slab.

În *România*. Umblarea timpului și starea semănăturilor în decada a treia a lunii Septembrie se presentă astfel: *Porumburile* timpurii pretotindenea sunt bune. Ele în mare parte sunt coapte și pe unele locuri au început a se frânge. *Sfeclele* (*napii*) se recoltează promițând mult. *Arăturile* de toamnă se fac cu anevoie din lipsa de ploaie, iar semănăturile făcute sufer. *Rapița* a răsărit frumos, dar în multe locuri s'au ivit omiși, cari mănâncă frunza. *Viile* în mare parte promit bună recoltă. În unele locuri au suferit de mană. Culesul s'a început deja în unele județe. *Islazurile* în unele părți dispun de pășune abundentă. *Prunele* s'au cules aproape pretotindenea. Fabricatul *țuicii* de prune s'a început. *Treeratul*. În unele județe locuitorii și acum se mai ocupă cu treeratul orzului și meiului. Treeratul grăului s'a terminat. *Timpul* a fost secetos cu foarte mică excepțiune, în întreaga țară; astfel că el a favorisat coacerea porumburilor târzii. Ploi neînsemnate și numai parțiale se semnaleză abia din vr'o 4 județe. Noptile au fost răci. Timp a avea prielnic în toate prvințele s'a semnalat numai dintr'un județ.

*

Agricultura veacului al XX-lea. Vestitul agronom P. P. Déhérain a publicat un articol mai lung sub titlul de sus. Din acest articol dăm și noi câteva părți mai marcante.

Înainte de toate arată, că producția Franciei la sfișitul veacului XIX s'a încincit față de cea dela începutul lui, iar podgoriile nimicite de filoxeră s'au reconstruit și au ajuns iarăși la vechea lor strălucire. Valoarea produselor animale și vegetale s'a indoit în timp de 50 de ani. Acest progres se datorește descoperirilor științifice. „Aflarea modului cum se nutresc plantele a avut înriurare hotăritoare asupra bogăției recoltelor. Th. D. Saussure, la începutul veacului, Boussingault și Liebig mai încoace, ne-au arătat cari sunt elementele neapărat cerute de plante. Trecând cu îndrăs-

neală dela teorie la practică, Georges Aille în Franția, Lawes și Gilbert în Anglia, au îndemnat la *întrebuințarea îngrășemintelor chimice . . .*; folosul adus de dênsele s'a văduț ușor și întrebuințarea lor cresce pe fiecare ȕi. Pe lângă aceștia o mulțime de agronomi și de cultivători au căutat cu stăruință, în Anglia, Germania, Franția, etc. *plantele cele mai potrivite cu felul pământului și cu climatele*. Inginerii au construit *unelte* cari lucrează pământul mai bine decât mai înainte, și altele cari fac să putem sêmena așa cum e mai folositor pentru calitatea și cantitatea recoltelor; iarăși perfecționările cele mai mari s'au făcut la secerat, treerat și alesul boabelor, curate și de mărimea voită. Alți învățați au dus lupta cu isbândă *contra insectelor și ciupercilor* pricinuitoare de boale⁴.

P. P. Déhérain arată mai departe că dacă s'ar pute face economie la îngrășemintele azotate, problema ar fi deslegată.

„Cu atâta mai de mirat e, că trebuie neincetat să dăm azotate plantelor, când știm că pământul nostru arabil cuprinde o cantitate foarte mare de materii azotate . . . . Azotatele din humus sunt insolubile, și deci nu pot sluji la nutrirea plantelor.

Deslegarea problemei e în . . . apă din belșug. . . . fără care nu se poate face nici bine nici la vreme încolțitul și răsăritul și . . . cea mai bună recoltă poate peri, dacă va fi secetă la legat, etc. și nu vom fi în stare a-i da apă după trebuință. În irigații e deci mântuirea atât pentru nordul Franției cât și pentru sud . . . ; celor cari ar ȕice că e peste putință de făcut canalisările cerute, le arată, că tot imposibil s'a părut unora la 1820 iluminatul Parisului cu gaz aerian! Că la 1810 s'a părut imposibilă construirea de căi ferate. Și faptele au arătat, că erau lucruri cu putință. Crearea canalurilor de irigație va fi gloria agriculturii veacului al XX-lea, ȕice Déhérain vorbind de Franția. „*Gazeta Săteanului*“ reproducând acest articol, spune că canalisarea va fi și mântuirea României din starea nenorocită în care locuitorii ei se sbat.

Nu mai puțin folositoare au să fie irigațiunile și pentru noi.

*

Congresul agrarilor maghiari s'a ținut în anul acesta la 8 Octobrie în *Cașovia*. Cu această ocaziune s'au discutat mijloacele pentru împedecarea ruinei economice, îndeosebi modalitățile prin cari proprietatea mijlocie și mică să poată fi salvată de cămătari și de exploatatorii dela burse.

Din câte s'au publicat în timpul din urmă în presa maghiară, se vede, că a intrat un fel de încordare în relațiunile dintre mercantiliști și agrari, cari, între altele, cred s. e., că modificarea birurilor în sens favorabil comerțului și industriei ar fi în detrimentul proprietății fonciare.

Fiindcă cel dintăiu și cel mai însemnat producător este agricultorul și dela poziția bună sau rea a acestuia atêrnă și prosperarea industriei și comerțului, congresul s'a ocupat deamêruntul cu chestiile agrare, discutându-se modalitatea de a se înființa un institut puternic de credit, asemenea „*Landschaft*“-ului din Germania, pentru scăparea proprietății din

mâna cămătarilor; s'a discutat chestia colonisărilor, pentru ca pe calea aceasta să se poată crea o nouă clasă mijlocie de proprietari, etc. S'a discutat mai departe modalitățile cum s'ar pute face elementul maghiar să îmbrăcișeze mai inadins industria și comerțul, dintre cari cest din urmă este aproape exclusiv în mâni jidovesci.

*

Vitele Ungariei. Înainte de ivirea filoxerei în Ungaria erau plantate cu vie 622,488 jug cat, din cari 63%, adecă 395,000 jug. cat., au fost nimicite. Până acum s'au replantat 127,000 jug., din cari jumătate dau deja recolte, astfel că teritorul total de pe care se recoltează în prezent se poate evalua la 300,000 jug. —

COMERCIU.

Comerțul de cereale în România stagnează. În deosebi prețul grăului a scăzut. Această scădere se scrie, că ar proveni din cauza lipsei de vapoare. În porturile Brăila, Galați și Constanța s'au grămădit mărfuri multe și cumpărătorii sunt nevoiți să le depună în magazii, căci în lipsa de vase nu le e dată posibilitatea de a le expedia. Iar cauza lipsei vapoarelor de transport este războiul din China. Library Cluj

Mărfurile cari sosesc în porturi nu sunt căutate din cauza, că exportatorii și-au inchis toate capitalurile în produse pe cari nu le pot exporta; fiind vase la îndemână, îndată-ce încărcările s'ar face, exportatorii ar pute să ridice bani dela bancheri, și operațiunile ar fi cu chipul acesta înlesnite.

Pe când în România astfel se petrec lucrurile, din porturile Americii se anunță urcări considerabile; din aceste porturi se trimit șilnic în Europa vase încărcate cu grâu, care este vândut chiar dela plecarea vapoarelor.

*

Secretarii camerilor de comerț și industrie au ținut la 28 Sept. a. c. în ministeriul de comerț o conferență, în care a fost la ordinea de șii proiectul unei reforme referitoare la alegerile pentru camerele comerciale. După o desbatere minuțioasă proiectul, ce se va subșterne, probabil încă în sesiunea de toamnă, casei deputaților, s'a acceptat cu unele modificări. La proxima conferență în 22 l. c. se va pertracta asupra proiectului referitor la modificarea legii industriale.

*

Raportul camerei de comerț și industrie din Timișoara pe a. 1899*). Raportul se extinde pe 40 pagini, din cari scoatem următoarele date mai de interes.

Împregiurările economice pe teritorul acestei camere nici în anul expirat nu s'au prezentat într'o lumină mai favorabilă. Bucate au fost în-

---

*) Acestei camere aparțin comitatele: Caraș-Severin, Timiș și Torontal.

deajuns, dar n'au avut prețul dorit. Lipsa generală de bani a amenințat lumea comercială a Bănatului cu o criză serioasă. Multe firme vechi de pe teritoriul acestei camere, cu deosebire din Timișoara, au fost necesitate să-și sisteze plățile, și multe întreprinderi industriale începute pe o basă mai slabă au avut să lupte cu mari calamități.

Din lipsa mijloacelor pentru o comunicațiune eftină și anume în lipsa unei căi eftine pe apă, poziția negoțului de bucate din Bănat este influințată în mod foarte desavantajos. În cunoștința însemnătății acestei impregiurări camera comercială din Timișoara a pornit din nou a agita energic chestia de a face navigabil canalul Bega. O altă scădere a negoțului de bucate din Timișoara este lipsa magazinelor. Pentru delăturarea acestui rău încă s'au întreprins pașii de lipsă. Mult rău au cauzat negoțului cu bucate în părțile Bănatului și cămătarii, în contra cărora s'a procedat fără cruțare, și se crede, cu deplin succes.

Exportul *grâului* în Austria decade din an în an. *Cucuruzul* a avut căutare destul de bună. *Ovėsul* a fost bine plătit; *rapita* s'a plasat în interiorul țării. *Orzul* își eluptă tot mai mult teren în fabricele noastre de bere; prețul lui a fost mijlociu. Pentru cultura de *hemeiu*, începută în Torontal, se prevede un frumos viitor. Berăriile Ungariei de sud își acoper trebuințele în mod precumpănitor din Saaz. Arealul plantațiilor de *tăbac* pe teritoriul acestei camere este neînsemnat, cu toate-că îndeosebi comitatele Timiș și Torontal au un pământ excelent pentru *tăbac*. Deci ar fi de dorit să se dea licenții de plantare în măsură cât mai mare. Culturile de *urez* în cottul Torontal au isbit bine.

Cultura viilor și negoțul cu vin. Dintre toți ramii de producțiune, cultura viței de vie arată cel mai îmbucurător progres. Lucrările de replantare a viilor nimicite se înmulțesc rapid din an în an. Resultatul recoltelor a fost bun în toate privințele. Doue scăderi se remarcă în cultura viilor: culesul prea de timpuriu și rămânerea tot la soiurile vechi de vițe, fără a face încercări cu altele mai bune. În Martie 1899 a avut loc în Timișoara o expoziție de vinuri, fiind expuse aproape 200 de soiuri, cu care ocaziune o parte mare a exposanților și-au vândut îndată provisiunile. „Reuniunea agricultorilor sudungari“ ar trebui să continue și în alte locuri cu aranjarea ăstui-fel de expoziții. Continuându-se falsificările de vinuri întemplate în timpul din urmă, vor strica bunul renume al vinurilor ungare și vor căusa sistarea exportului; de aceea atât producții cât și comercianții falsificatori trebuie pedepsiți cu cea mai mare strictetă, și să se facă revisiunea legilor și ordinațiilor în direcțiunea, ca analizele chemice să se execute grăbnic și temeinic sub controlă corespunđătoare. Un frumos avânt a luat în a. tr. exportul de struguri. Pentru înlesnirea acestuia ar trebui să se pună la dispoziție vagoane, anume în toate centrele mai însemnate, și să se poarte de grije ca transporturile de struguri să ajungă în timp de 48 oare la destinațiunea lor.

Comerciul cu poame arată un progres încet dar continuu, care înaintează paralel cu răspândirea culturai pomilor. În această privință școalele

de pomi au o influință foarte salutară. De dorit este înmulțirea acestor școale în regiunea camerei. Marii proprietari ar trebui să premeargă cu exemplu. Pământul este foarte potrivit culturai pomilor, îndeosebi pământul comitatului Caraș-Severin, unde ar trebui să se pună pond mare pe acest ram economic. „Școalei de pomi din Lugoj, i-s'ar cuveni să provadă cu pomi buni poporațiunea română sêracă și totodată a-i da îndrumările pentru îngrijirea și cultura rațională a acelora“.

Se recomandă îndeosebi cultura nucilor. Prețul poamelor a fost mulțămitor. Provisiunile s'au plasat partea cea mai mare în halele de vîndare din B. Pesta și în strêinătate.

Comerciul cu lemne. Pe teritorul comunității de avere din Caransebeș s'au vîndut 11,200 m. cub. lemne de edificat și 70,919 m. cub. lemne de foc, cu 86,200 cor. Se exportează mai mult în Germania, Anglia și Olanda, unde exportul lemnului ungar crește constant.

Prăsirea animalelor arată un progres continuu; dar în privința rasei și calității se cer încă însemnate îmbunătățiri. *Prăsirea cailor* și comerciul cu aceștia a fost mulțămitoare în toată privința. Tirgurile de cai, îndeosebi ale orașului Timișoara, sunt foarte cercetate — chiar și de comercianți din alte țeri. Progres tot așa de îmbucurător se constată și pe terenul prăsirii vitelor. Micii proprietari încep a da tot mai multă atențiune alegerii vitelor de prăsilă. Comunele grăbesc îmbunătățirea rasselor prin tauri corespunzători în toate privințele. Vitele de export au fost îndreptate mai cu samă spre tirgurile austriace. Fabricile de spirt din Timișoara și Lugoj, unde se îngrășe pe an la 5000 de vite, au influințat nefavorabil nu numai prețul vitelor îngrășate, ci și comerciul cu vite preste tot. Fiind granițele închise, exportul spre Germania încă a stagnat.

Prăsirea rimătorilor a suferit și în a. tr. din cauza epidemiei ce a grasat în mulțime de comune. După secere prețurile au scădut până la 30—35 cr. pro kg.; această scădere este o urmare a împregiurărilor industriale apăsătoare.

Prăsirea oilor merge rapid spre apunere și numai împămîntenirea industriei textile ar puté pune stavilă acestei păgubitoare decadente.

Contrar acesteia *prăsirea galițelor* este în continuă desvoltare. Înlesnirile de transport influințează în mod favorabil acest ram de câștig. Dar și mai mult s'ar ajuta cauzei, popularisând prin broșuri cunoscințele privitoare la prăsirea galițelor, prin întocmirea stațiunilor de prăsilă și prin distribuirea a mulțime de galițe de soiu.

Economia lăptăritului încă arată progres îmbucurător. Pe teritorul acestei camere s'au înființat și în a. tr. mai multe tovărășii de lăptărit. O parte a acestora își valorisează produsele în noua fabrică de unt din Timișoara.

Împregiurările au fost favorabile și pentru *valorisarea ouelor*. Viena ocupă locul prim ca piață de transit. De aici se transpoartă în Anglia,

Elveția și Germania. Ar fi în interesul locuitorilor să prăsească găini, cari ouă oue mai mari și de culoare brunetă; aceste ouă sunt căutate în Anglia și se plătesc cu 20% mai bine decât celelalte.

Răspândirea îmbucurătoare a *stupăritului*, respective producțiunea de miere în măsură tot mai mare ne face a spera că în Bănat se pregătesce un frumos viitor pe sama acestui ram de câștig. În cottul Torontal au fost a. tr. 31,000 stupi în coșnițe mobile, în cottul Timiș 17,000, și în amândouă aceste comitate și 1000 stupi în coșnițe ordinare. Comitetul regnicolar pentru valorisarea mierei ar trebui să câștige piețe sigure pentru desfacere în străinătate.

Cultura mătasei. Numărul producenților a fost 28,913 familii din 554 comune, cari au vândut mătasă în preț de 760,000 cor. Frăgarii lipsesc în cele mai multe comune; și acestui neajuns i-sar pute pune stavilă, dacă ministrul competent ar lua măsurile de lipsă, ca baremi a treia parte a drumurilor publice să se planteze cu frăgari. Cerință indispensabilă pentru o valorisare mai bună a mătasei indigene este prelucrarea ei în țară, întocmindu-se spre acest scop fabrici de tors și de țesut.

Împregiurările industriale preste tot au fost reduse la minim din cauza scumpirei banilor.

În special: *exploatarea minelor* a stat pe o treaptă mai inferioară decât în 1898. Producțiunea de *cărbuni* a soc. căilor ferate de stat austro-ung. s'a ridicat la 435,000 tone. Din aceste 170,987 tone s'au plasat în Ungaria, 910 tone în Sârbia și România, restul a servit pentru acoperirea trebuințelor societății. Starea producțiunii de *fer* abia prezentă o schimbare deamnă de remarcă. Soc. căilor ferate a fost silită să reducă exploatația lucrărilor dela Reșița; cuptorul Nr. 2 dela Anina l-a întocmit și pus din nou în lucrare după o pauză de 8 ani, iar soc. minieră pe acțiuni dela Calan și-a sfârșit reconstruirea lucrărilor de ferărie dela Nándorhegy.

Posiția *industriei de fer și oțel* a arătat o schimbare vrednică de remarcă. *Lăcătarii* în general au avut de lucru, asemenea și *tinicherii*, *tur-nătorii de clopote* și *pilarii*. *Fabrica de casse* din Timișoara încă a făcut bune treburi. Industria de *mașini și instrumente* se află pe o frumoasă treaptă de dezvoltare. În fruntea lor stă fabrica de mașini agricole dela Bocșa-germană.

Industria de peatră este în dezvoltare. Basaltul dela Lucareț intru-nesece cele mai bune însușiri pentru pavat. Straturile de *marmoră* din Caraș-Severin ofer un product brut excelent; ele însă, durere, nu sunt exploatate îndeajuns. *Fabricațiunea de cărămidă* progresează rapid în urma decentralisării și a statutului municipiului Timișoara, prin care se interzice coperi-rea cu paie a edificiilor. *Industria ceramicei* a dat înderăt în a. tr. *Fabrica de sticlă* din Tomești a luat avânt în a. tr.

Industriei *măsăritului* i-s'ar pute asigura împregiurări mai favorabile de valorisare prin întemeierea de însoțiri de producțiune și prin ateliere

comune. Industria de strungărie și alte ramuri aparținătoare grupei lemnăritului au avut a se lupta cu împregiurări nefavorabile.

Industria de *piele* este în decadență. Această specialitate pare a mai pute susține numai ca industrie de fabrică, și ea se va stinge dacă nu se va lupta contra creșterii rapide a importului austriac prin stabilimente capabile de concurență.

Industria de tors și de țesut, pe lângă sprijin ar pute să aibă un frumos viitor, și dezvoltarea ei treptată ar avea influință favorabilă și asupra agriculturii, dând ocupațiune prin cultivarea cănepei la mii de familii. *Funăria* e în decadență de mai mulți ani.

Împregiurările *industrii de îmbrăcăminte* nu s'au îmbunătățit. Mese-riașii ce lucră cu mijloace primitive nu pot trage deget cu concurența de fabrică, care crește an de an. Anghira de scăpare și aici nu poate fi altă de cât asociațiunea micilor industriași.

Pe acest teren se remarcă „Prima fabrică sudungară de pălării“, a cărei edificiu e deja sub coperiș, „Prima fabrică s. ung. de ghete“ și o fabrică de mănuși.

Industria de morărit ofere tipica aparință a depresiunii. *Fabricațiunea de salam* a fost în stare de crasă, cum nu s'a întâmplat de decenii. *Pro-ducțiunea de spirt* a avut să supoarte o luptă grea. În primul semestru al a. prețul spirtului a fost atât de slab, încât fabricile n'au avut nici un câștig, și mai tot așa și în sem. II. Singur îngrășarea vitelor a fost împreunată cu rezultate favorabile.

Producțiunea de silvoriu a fost favorabilă atât cuantitativ cât și calitativ. Pe terenul *producțiunii de oțet* continuă stagnațiunea. *Berăriile* stau sub povara concurenței austriace și fiscalismului apăsător. Berăriile sudungare au produs împreună 100,545 hl. bere, cu circa 10%, mai puțin ca în anul 1898. Reducerea dărilor ar ușora lupta grea, ce berăriile au să poarte.

Fabrica de lemnușe din Timișoara și-a lărgit acțiunea în anul trecut. Ea a câștigat teren și în Bulgaria și în Turcia. Lucră cu 270 persoane și a întrebunțat aproape 100 vagoane de lemn. Această fabrică mai produce și păcură, unsoare pentru pei, vaselin, chit și vinețeală pentru albituri, din cari se expoartă și în Sârbia. *Rafineriile de petrol* din Orșova și Oravița au avut bun câștig în anul trecut. *Fabrica de spodiū* din Timișoara a fost luată în stăpânire de o societate pe acțiuni cu un capital de 500,000 cor. *Fabrica de oleu de plante* a cădut din cauza greșelilor de fundare și de conducere, cu toate-că a avut un teren destul de favorabil. *Fabricațiunea de acid sulfuric* s'a instalat deplin în stabilimentul său din Moldova-nouă. Pentru *fabricațiunea de scrobeală*, reprezentată prin fabricile dela Verșeț și Torontal-Almaș, a. tr. a fost critic. Ele s'au putut susține numai prin împregiurarea, că au fost în legătură cu stabilimente pentru îngrășarea vitelor.

Industria edilă și industriile ce sunt în legătură cu ea au dat ocupațiune corespunzătoare mai numai în Timișoara. În celelalte localități s'au făcut aproape numai reparaturi.

Tipografiile și librăriile au avut slabe afaceri. *Împregiurările presei* au rămas aproape neschimbate; *atelierele fotografice* arată progres continuu atât în privința tehnică cât și în cea artistică.

În privința *iluminării* orașele își dau toată silința ca să corespundă cerințelor timpului.

Industria noastră de casă, se spune că, îi lipsește aproape în toți ramii gustul artistic. La organizarea indispensabilă a industriei de casă în întreagă țeara este a se lua în considerare distribuirea gratuită sau cu prețuri de tot ieftine a foilor de mostre.

Comerciu. Trebuințele de credit ale industriașilor și comercianților au fost mult mai mari, decât ca institutele noastre de bani să le poată satisface, chiar nici pe lângă interese mai mari. Causele au fost resboiul african și marile angajamente în urma investițiilor transoceanice ale Germaniei și Franciei. Interesele s'au ridicat cu 2—3%, în localitățile mai mici chiar și cu 4—5%; această stare apăsătoare a ținut până în Ian. 1900.

Comerciu de mărfuri încă a stat sub influința împregiurărilor economice nefavorabile. Afacerile comerciale s'au împuținat în mod ne mai pomenit; la aceasta a contribuit și uriașa concurență a caselor de comerț din B.-Pesta și din străinătate, cari prin agenții lor călători în masă au vândut mai mult partidelor decât comercianților. Prin aceasta armonia dintre producători, fabricanți și comercianți este sgduită; deci se impune grabnica sanare a rēului prin lege. În ce privește mărfurile indigene, misiunea comerțului ungar consistă în a-și procura din fabrici indigene articole speciale capabile de concurență atât în privința calității cât și a prețului, chiar și în cazul că prin aceasta ar fi supuși la mai multă ostenală. Mai mult nu i-se poate cere nici comerciantului, nici consumentului și nu poate fi nici în interesul bine priceput al propășirii unei temeinice industrii indigene.

În privința *exportului* se vor pute face pași mai însemnați prin noua organizațiune a museului de comerț, prin lărgirea cercului de afaceri a societății comerciale ungare și prin grabnica publicare a rapoartelor consulare.

Se remarcă necesitatea înființării unei *exposituri de vamă* în centrul orașului Timișoara. *Rețeaua telefonică* arată un progres însemnat. *Traficul piețelor* s'a îmbunătățit în unele privințe prin novele statute. În privința *căilor ferate* nu se remarcă nimic nou. Camera comercială din Timișoara urgează de doi ani la locurile competente aducerea canalului Bega în stare de a fi navigabil.

Din cele experiate în anul trecut se trage în fine concludsiunea, că nici agricultura nu poate prospera unde industria și comerțul nu merg mână în mână cu ea. De aceea trebuie spulberată părerea, că Ungaria ar fi stat agrar, și să se creeze industrie și comerț ungar.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, în 5 Octobree 1900.

Deși suntem deja în așa numita „campanie de toamnă“, când în lumea financiară, — în comerț, industrie și la bursă, — de regulă se simte o pulsațiune vioaie în circulațiune, în anul acesta nu se observă nici cel mai modest început. Vara abia trecută deșteptase tot felul de speranțe, cari acum se adevăresc iluzorii: recolta n'a fost așa de satisfăcătoare după cum promiteau semănăturile, rezultatele industriei nu mai par atât de statornice și sigure ca mai înainte, dar mai tare simțită este împrejurarea, că capitalele mobile sunt supuse la o depreciere crescândă. Între atari condițiuni nici nu mai poate fi vorba de o astfel de „Campagne“ și cu atât mai vârtos, că nimeni nu este în stare a presimți durata acestei mișcări retrograde și consecvențele ce pot urmări acestui proces de depreciere, care nu este local și unic, ci din și în și ia dimensiuni tot mai mari și mai generale, sau ca să folosim adevăratul termen, ia o formă de crasă. Toate statele europene, cu excepțiunea Franciei, precum: Rusia, Italia, Austro-Ungaria și în genere toate statele din Orient, — sufer de grozave calamități economice și financiare, de sine înțeles, că din diferite cauze.

Până chiar și în Germania, care până acum deșteptase invidia celorlalte state prin colosalele întreprinderi industriale, — succesele au devenit de tot problematice. N'avem de cât să aruncăm o privire asupra următorului tablou comparativ, ca să ne convingem de caracterul critic al pieței de efecte germane:

	2 Ian. 1896	2 Ian. 1898	2 Ian. 1899	2 Ian. 1900	17 April. 1900	7 Iul. 1900	27 Sept. 1900
3% Reichsanleihe	99·70	97—	94·50	87·70	86·50	86.—	85·20
5% Chinesen	—	96·20	98·70	96·25	98·50	81.—	86·10
Österr. Credit-Actien	296—*)	298—*)	308—*)	325·50	227·50	210—	203·50
Disconto-Comandit	202—	201·50	200—	193·50	191·50	174—	168—
Deutsche Bank	185—	210—	208—	208·50	204·50	185·50	181·90
Harpener	167—	195·50	179—	202·50	244—	179—	176·60
Gelsenkirchener	171·50	192—	190—	198—	225—	186—	186·50
Hibernia	169—	210—	197—	222·50	256·50	202—	194·90
Concordia	185—	299—	272—	319·50	375—	290—	258·50
Eschweiler	157—	214·50	202—	241—	293·50	225—	209—
Bechumer	148·50	205—	226·50	262—	280—	195—	171—
Laura	141—	183—	215·50	254·50	283·50	210—	191—
Österr. Alpine	66·50	110—	168—	266—	271—	222—	232·50
Allg. Elektrizität	226·50	278·50	283—	255—	255·50	225—	202·75
Höchster Farbwerk	440—	465—	429—	411—	394—	371—	365·25

Acest tablou ne dă o icoană fidelă a circulațiunii din anii ultimi. Din el mai întâiu se poate vedea dezvoltarea industriei chimice, — acțiunile lor au ajuns culmea deja în 1897; după aceea urmează industria electro-

*) egal cu 217—, 219—, 227— conf. cotării de acum.

tehnică, a căror acțiuni au început hausse-ul în anul expirat. Tot deodată se poate vedea cât de puțin au profitat acțiunile băncilor germane în urma operațiunilor făcute în stil mare. Acțiunile de primul rang au profitat numai câteva procente în curs, până când acuma stau deja în dărăptul cursului din 1896. Mai este la evidență depresiunea cursului rentelor germane, cari în anul 1898 și 1899 își ajunseră cursul cel mai urcat. Cursul rentelor chineze se explică prin războiul chinez. În cât privește acțiunile montane, acestea s'au urcat din anul 1896 rapid și crescând, așa că în April 1900, — cu mici stagnări, — și-au ajuns culmea. Valorile de cărbuni s'au urcat mai încet, decât cele de fier, cari dela 140 ajunseră până la 240%, și în urma acestei împrejurări nici nu apare cursul celor de cărbuni atât de scăzut. Dacă facem o comparațiune a cursului de acuma, cu dividendele din anii din urmă, sau comparând bilanțurile din 1899 cu cel semestral din 1900, nu ne putem explica fluctuațiunea cursului de acuma; fiindcă dividendele sunt foarte mari și corespund amăsurat cursului prezent la 8—10%. Dar după cum se vede cursul nu reflectează la trecut, ci la dividenda ce se va da în viitor și numai întru cât din dividenda din trecut se poate combina cea viitoare, adecă dacă publicul are încredere în stabilitatea ei, numai atunci se ia dividenda de basă la formarea cursului. Dar această condițiune lipsește astăzi, fiindcă acuma începe abstenența comercianților și a publicului. — Berlinul era piața conducătoare a Europei centrale, nici o operațiune nu era prea mare pentru financierii germani. Acuma însă piața berlineză este bolnavă, publicul este timid, băncile și bancherii s'au pierdut încrederea în forțele lor; iar în urma unei legi de bursă greșite, a ajuns și bursa berlineză la impotență. Această stare desolată a piețelor germane, care are mare asemănare cu o crasă de bursă, deprimează și celelalte piețe, cu deosebire însă circulațiunea de efecte la bursa din Viena și Bpesta este ca încătușată.

Situațiunea aceasta însă pe noi ne atinge mai dureros, fiindcă dăinuește de aproape cinci ani, și în decursul acestui lung period n'am profitat chiar nimica din rezultatul (câștigurile) hausse-ului berlinez și acuma trebuie să ispășim și păcatele altora. Resistența piețelor germane însă noi nu o avem, nici chiar față de valori locale, cari n'au încetat de a oferi aceleași beneficii

La Bursa din Viena, fiind în strânsă legătură cu cea din Berlin încă s'au redus cursurile multor efecte, așa încât unele notau un curs mai redus ca cel din 7 Iulie a. c., care a fost o adevărată și de Krach pentru Bursa din Berlin și Viena.

Acțiunile în genere au suferit reduceri mai mari de curs. În fonduri circulațiunea a fost de tot minimă, se speră însă că vor fi mai căutate în luna curentă și cu deosebire în urma declarațiunii Băncii Austro-Ung., că deocamdată nu este oportună urcarea etalonului oficial. Losurile au avut o tendință fermă. Mai puțin căutate au fost Rentele. ○

CRONICĂ.

Băncile din România. Prima bancă importantă, ce s'a fondat în România la 1867, a fost *Banque de Roumanie*, cu sediul în Bucuresci și cu o sucursală la Galați, transferată la 1899 în Brăila. Această bancă a luat locul fostei *Banque Imperiale Ottomane*, și lucrează cu un capital de 25 milioane lei.

În 1881 s'a constituit prima bancă națională de emisiune sub auspiciile statului, *Banca Națională a României*, cu un capital în acțiuni de 12 milioane lei. Această bancă a realizat în anul trecut un câștig net de 4 $\frac{1}{2}$ milioane lei și a împărțit acționarilor o dividendă de 24 la sută. Banca națională are ași, afară de centrala din Bucuresci, 4 sucursale (filiale) și 17 agenții în țară.

Apoi s'a constituit *Creditul Agricol*, o bancă de împrumut cu un capital de 20 milioane lei depus de stat; ea are sucursale în toate orașele principale din țara, în total 31. Menirea ei este să vină în ajutorul sătenilor acordând avansuri contra garanții în cereale, vite de muncă, mașini și unelte agricole.

În 1894 s'a fondat *Banca Agricolă*, cu 36 sucursale, și de atunci s'au mai înființat 44 institute de bancă și credit, — centrale și sucursale —, cu un capital total de aproape 36 milioane lei.

Capitalurile investite în aceste instituțiuni de credit sunt următoarele :

Banca Națională	Lei 12.000,000
Creditul Agricol	„ 20.000,000
Banca Agricolă	„ 12.212,500
Banca României	„ 7.500,000
Celelalte	„ 36.000,000

Total . Lei 87.712,500

În această sumă nu intră fondurile de rezervă, care numai la Banca Națională e de 13 $\frac{1}{2}$ milioane lei.

Afară de aceste mai sunt trei mari bănci ipotecare: *Creditul fonciar rural* din Bucuresci și *Creditele fonciare urbane* din Bucuresci și Iași constituite sub auspiciile statului, care controlează și operațiunile lor.

Mai există și un număr mare de bănci particulare: *Marmorosch, Blank & C-io, Banca Generală Româniă, Frații A. H. Elias, Jeschek & C-io*, etc.

Societăți de asigurare sunt 6, și anume: *Dacia-România, Naționala, Generala, Patria, Unirea și Universală*.

*

Congresul mercantiliștilor maghiari. Reprezentanții mercantiliștilor maghiari și-au ținut al treilea congres la 15 și 16 Septembrie în Mișcolț. Ei s'au plâns asupra decadenței economice, asupra curentelor adverse și asupra pozițiunii critice în cari au ajuns. Ei s'au mulțămît să dovedească, că nu comerțul ar purta vina număröaselor aparițiuni penibile

ale existenței noastre economice, că el încă suferă sub povara aceloră, și că s'ar comite o mare nedreptate, o greșeală ireparabilă, -dacă s'ar întreprinde experimentarea de a aduce ameliorațiuni aruncând vina pe mijlocitorul loial și indispensabil.

Arată, că comerciantul nu se poate face responsabil de uriașa concurență transoceanică, cauzată prin recoltele noastre slabe, nici de oscilarea împregiurărilor financiare europene, nici de sistarea activității edile din partea privaților sau a efectuării de căi ferate, cum nici de capacitatea de cumpărare a publicului consumant slăbită prin intervenirea acestor împregiurări. Toate aceste nu depind dela comerciant.

Să se iee amână rapoartele camerelor de comerț și industrie, să se observe enunțiațiunile societăților comerciale și în fine vorbirile și conclusele congresului comercianților, din toate aceste transpiră simțământul apăsării și al temerii.

Conclusului prin care se creează o reprezentanță a corporațiunilor comerciale nu este de a i se da alt înțeles decât acela pe care il are. Reprezentanța aceasta este un organ cu atribuțiunile ce le au și reprezentanțele altor clase ale societății, și ea nu are să păsească agresiv contra uneia sau alteia din clasele productive, ci are să meargă mână în mână cu ele, și să le servească ca și până acum.

Congresul s'a ocupat cu o serie de chestii cari sunt de mare însemnătate nu numai pentru comerț, ci pentru întreagă economia statului. Între aceste în locul prim s'a desbătut întrebarea cu privire la *politica comercială viitoare, a tarifului vamal autonom și a convențiilor comerciale*. În comunitate vamală cu Austria, Ungaria nu poate urmări o politică prohibitivă; în general se crede, că ar fi de ajuns o moderată vamă protecționistă, din contră se simte necesitatea urgentă de a așeza pe base amăsurate scopului convențiunile cu statele externe. Agricultură trebuie apărată de concurența externă; pietele de desfacere în Austria trebuie să i se asigure, fără a scumpi produsele industriale.

Rezoluțiunea cu privire la *reforma dărilor directe* constată că sistemul actual de impozite este apăsător; de aceea se cere modificarea birurilor în sens favorabil comerțului și industriei.

În privința *promovării industriei* se face apel, ca consumenții să-și acopere trebuințele, cumpărând fabricate de proveniență ungară. Industria din patrie însă trebuie mai întâiu pusă pe base solide și adusă în poziție de a pute concura cu cea streină; în acel cas comerciantul va căuta marfa, sau aceasta il afla pe comerciant.

În contra principiului organizării *societăților comerciale* etc. congresul nu face altă obiecțiune decât, că acele beneficiind de felurite favoruri, s. e. transportarea cu prețuri reduse a unor articole etc., este eschisă a priori ori-ce concurență de natură solidă, și aceasta trebuie să omoare comerțul.

Conform conclusului privitor la organizațiunea viitoare a mercantiliștilor maghiari, aceștia vor avé organizația lor centrală, cu un comitet executiv al partidului, de unde vor porni mișcările și se va da direcția. În interesul

representării în parlament a comericiului se lucră cu stăruință, ca acolo unde se presentă un candidat de deputat din tabăra comercianților și industriașilor, să se procedă în luptă cu toate mijloacele permise, și corporațiunile din chestie să-și dea voturile pentru respectivii candidați.

*

Rescript ministerial în favorul amplotaților privați. Măne-când din faptul, că la ministerul de honvezi în timpul din urmă sosiau tot mai des cereri de ale amplotaților de la institute de bani, întreprinderi industriale, firme comerciale. etc., pentru absolvare de la deprinderile de arme, pe motivul că altcum își perd postul — ministrul de comericiu a adresat camerelor comerciale și industriale un rescript de cuprinsul următor:

În timpurile recente s'au întemplat de repetite-ori casuri, că institute de bani, întreprinderi industriale, firme comerciale, reuniuni, societăți și singuratici au pus în prospect amplotaților lor dimiterea din post pentru cazul că se vor presenta să-și facă deprinderile de arme, prescrise în lege, și astfel pe timpul serviciului militar nu vor pute să satisfacă oficiului lor civil. Această procedură creează deoparte o situație dificilă pentru indiviții obligați la asemenea deprinderi, punându-li-se în joc postul, dacă satisfac celei mai grele datorințe civice a lor, și cădând sub pedepse legale, dacă se subtrag de la împlinirea datorinței acesteia, dar' de alte parte e și neumană . . . .

Accentuând, că de drept el nu poate impune abandonarea acestei proceduri neumane față cu amplotații privați, reacearcă — în firul rescriptului dto 18 Maiu 1898 No. 2533 al fostului ministru de comericiu — pe toate camerele comerciale și industriale să intervină ele, pentru-ca amplotaților privați să nu li-se mai facă din partea patronilor lor greutăți întru împlinirea obligământului militar.

*

O nouă societate comercială. În Prilipeț (comit. Caraș-Severin) este pe cale a se înființa o societate comercială pe acțiuni sub firma „Prilipeceana“. Adunarea generală constituantă a fost convocată pe 29 Iulie a. c.

*

Bancnote de 20 coroane. Încă în cursul lunei Septembre s'au pus în circulație nouele bancnote de 20 coroane, la cari monetăriile monarchiei lucrau de mult. La început planul era să se pună în circulație mai întâiu bancnotele de 10 coroane, dar' acesta s'a abandonat, din considerațiuni la eventuala posibilitate de a se face înșelătorii cu ele, putând ușor fi sedus poporul de rënd a crede, că cifra de pe ele indică 10 fiorini. De aceea bancnote de 10 coroane vor fi puse în circulație numai mai târziu. Nici acestea însă, și nici cele de 20 coroane n'au să rămână permanent în circulație, ci numai până când va dura cursul forțat, adecă până când banca va pute începe scomptul cu bani gata, cu alte cuvinte: până la regularea valutei. Atunci toate acestea se vor retrage din circulație, rămânând în bani de hârtie, ca cea mai mică: banenota de 50 coroane.

ÎNVÊȚĂMÎNT.

Inscrierile pe semestrul de iarnă al a. școl. 1900—1901 la institutul reg. economic din Mănăstur (Kolozsmonostor) s'au făcut din 1—8 Octobrie st. n. a. e. Dela 8—20 Oct. se pot face prin cerere adresată direcțiunii institutului, iar dela 20—31 Oct. numai prin cerere adresată ministrului de agricultură. Condițiunile de primire sunt următoarele: etate de 16 ani, absolvarea a 6 clase gimnasiale, reale sau civile (la ceste din urmă cu rezultat general „bun“). Cei cu examen de maturitate și cu un an de praxă vor fi primiți în cursul II. La înscriere tinerii trebuie să se prezente în persoană. Afară de atestatul școlar se mai cere atestat de botez și de revaccinare. La înscriere sunt a se solvi: didactru 20 cor., garanție 10 cor., la soc. de lectură 4 cor., taxă la soc. de ajutorare 1 cor., pentru recuisitele de grădinarit 8 cor., pentru cărți școl. 16 cor.

*

535 stațiuni noue r. u. de veterinari sunt de a se ocupa pe calea concursului până la 15 Octobrie st. n. a. e. Se cer următoarele documente: 1) diplomă de veterinar; 2) atestat despre depunerea examenului de oficial veterinar; 3) atestat de botez și medical, eventual și alte atestate, cari sunt a-se înainta deadreptul ministrului de agricultură. Posturile din vorbă sunt clasate în privința salariilor în categoria VI, VII, VIII, IX, X și XI a oficialilor de stat.

AFACERI DE ASIGURAȚIUNE.

Tabele de mortalitate ungare. După cum se scie societățile de asigurare ungare cât și cele externe, cari operează în Ungaria, până acum au folosit pentru asigurările asupra vieții tabele de mortalitate străine, și mai ales tabelele societăților de asigurare engleze. Lipsiau adecă tabele, cari să aibă în vedere special referințele din Ungaria. Această lacună voesce să o umple „Prima societate de asigurare generală maghiară“ („Első Magyar“ ?? din Bpesta), care a decis să inițieze crearea unei tabele de mortalitate ungare pe basa materialului adunat de ea în timp de 40 ani, precum și pe temeiul datelor celorlalte societăți din țeară. Spre acest sfârșit va invita la această lucrare toate institutele cari operează în Ungaria pe terenul asigurărilor asupra vieții.

*

Asigurarea obligatorie în Germania. Vorbind de asigurarea industriașilor și muncitorilor dela noi, nu va fi de prisos să aducem unele date despre asigurarea obligatorie în Germania, care este de trei feluri a) în contra boalelor, b) în contra accidentelor și c) în contra incapacității de muncă. În 1898 erau asigurați: în contra boalelor 8·8 milioane indiviți din cari 6·9 mil. bărbați și 1·9 mil. femei; în contra accidentelor erau asigurați 16·7 mil., din cari 12·9 mil. bărbați și 3·8 mil. femei; iar în contra incapacității de muncă 12·7 mil., din cari 8·4 mil. bărbați și 4·3 mil. femei.

În perioada dela 1885—1897 venitele pentru aceste asigurări de lucrători au fost de 3,204 milioane cor. și cheltuețele 2,350 mil. cor. În același timp pentru asigurările de boală s'au plătit 1,410 milioane de cor., pentru cele în contra accidentelor 381 mil. cor., iar pentru invaliditate s'au plătit 299 mil. cor. Pensuni s'au plătit în 1885, 63 milioane, în 1897, 300 mil., iar în 1899, 357 mil. Suma totală plătită dela 1885 până la 1899 se evaluează la aproape 3 miliarde cor. Din aceste 1,291 mil. vërsate de patroni și 1,367 mil. de către lucrători. Iar restul a fost dat ca subvențiune din partea statului.

LITERATURĂ.

„*Comerțul internațional de grâne*“ este titlul unui interesant studiu al *D. B. G. Assan*. În el arată rolul ce România îl are în acest comerț și pe ce basă să-și închee convențiunile comerciale, ce trebuiesc denunțate în 1902. Unele date din acest studiu, credem, vor interesa și pe cetitorii „*Rev. Econ.*“

Cel mai important articol de export al României îl formează grânele. El reprezintă 85—90 la sută, adică o valoare de vr'o 241 milioane din valoarea comerțului extern.

Țările exportatoare de cereale, și anume țările în cari exportul este superior importului, sunt: Statele-unite ale Americii de Nord, Rusia, România, o parte din Indiile Britanice, Argentina, Egiptul, Austro-Ungaria, Bulgaria, Australia, Canada, Turcia, Sârbia, etc. România este clasificată ca a treia țară din lumea exportatoare de cereale.

Țări europene exportatoare de grâu.

	Numărul loc. în mil.	Producțiunea de grâu pe fie-care loc.
Rusia (Polonia, Caucazia)	115,9	93 kgr.
România	5,5	283 ”
Austro-Ungaria	43,2	121 ”
Turcia-europeană	6,2	149 ”
Bulgaria	3,3	325 ”
Sârbia	2,3	110 ”

Total 176,4 milioane.

Țări extra-europene, exportatoare de grâu:

	Numărul loc. în mil.	Producțiunea de grâu pe fie-care loc.
Statele-Unite ale Americii	72,3	191 kgr.
O parte din Indiile-Britanice	30,3	220 ”
Argentina și Chili	7,4	420 ”
Canada	5,0	369 ”
Algeria	4,4	113 ”
Australia	4,2	219 ”

Total 123,6 milioane.

Adică 300 milioane exportatori de grâu.

Numărul mâncătorilor de pâine pe întreg globul pământesc este de 510 milioane. Dintre aceştia 300 milioane fac parte din ţările exportatoare de grâu, iar 210 milioane din ţările cari impoartă grâu. Ceva mai mult de jumătate din cele 300 milioane sunt Europeni; restul (123,6 milioane) sunt locuitori ai ţerilor extra-europene.

Fiind-că ţările importatoare europene fac dificultăţi comerciului de cereale, isbindu-le cu taxe mari vamale, cari variază între 30 şi 60% din valoarea grâului, D. Assan propune studiul unei convenţiuni ce ar fi de încheiat între Statele-Unite N. A., Rusia şi România, prin care convenţiune aceste trei state — exportatoare de primul rang — (exportând peste 80 la sută din întreg exportul de grâu, săcară şi porumb din lume) s'ar angaja reciproc de a preleva o taxă de vamă interioară, adică o taxă uniformă, prelevată la exportul cerealelor (grâu, săcară, porumb) în stare brută, şi de a nu preleva nici o taxă la exportarea aceluiaşi materii în stare fabricată.

În acest mod industriile agricole ar avea o nouă protecţiune în aceste ţeri, căci grâul, porumbul, ş. c. l., având să supoarte o taxă de ieşire, ar avea tendinţa de a se exporta sub formă de făină, de alcool, scrobeală, glucoasă, etc., scutite de această taxă. Dacă aceste trei state reuşesc să închee o asemenea convenţiune, celelalte ţeri exportatoare vor găsi tot interesul să adere şi ele, de oare-ce foloasele, pe cari ţările exportatoare în număr de 13 le vor avea să fie enorme — aproape un miliard de franci pe an.

Această convenţiune ar avea, poate efectul de a silii ţările importatoare să schimbe într'un mod mai echitabil taxele de vamă existente, nu numai pentru cereale şi derivatele lor, dar şi pentru celelalte produse.

Trageri la sorţi.

Obligaţiuni de 3% Bodencredit austriac cu premii. (Bodencredit Lose) *emis. I. d. a. 1880.* La 16 August 1900 s'au tras spre *amortisare* următoarele 16 serii: 230 518 548 1003 1063 1555 1559 1640 1860 2265 2306 2534 2609 3843 3920 3972. Losurile cuprinse în aceste serii (1600 numere) se vor rambursa la 1 Decembre 1900 cu câte 200 coroane neto, primind cu o cale fiecare proprietar câte un bilet de premiu cu numărul şi seria obligaţiunii.

Cu premii s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
1375	27	2000	2641	35	4000
1571	53	90000	2934	26	2000

Losuri turceşti de cale ferată de 3% à franci 400 din anul 1870. La 1 August 1900 s'au tras următoarele losuri cu premii mai mari:

Nr.	Franci	Nr.	Franci	Nr.	Franci	Nr.	Franci
41673	6000	840875	1000	1254418	1000	1620385	1000
103948	6000	842448	1000	1274131	3000	1635257	1000
124290	1000	884564	1000	1289316	6000	1676545	3000
150079	1000	895940	20000	1329931	3000	1699997	1000
236528	600000	911094	1000	1368470	1000	1699999	3000
364792	3000	939261	20000	1391254	1000	1778742	1000
376791	1000	958292	3000	1420688	1000	1778744	1000

Nr.	Franci	Nr.	Franci	Nr.	Franci	Nr.	Franci
553192	1000	1064612	1000	1469802	1000	1811514	60000
553193	1000	1080012	3000	1469805	1000	1864001	1000
570505	3000	1084895	3000	1553581	1000	1913992	3000
708869	1000	1196549	1000	1553584	6000	1913994	3000
748257	6000	1207347	1000	1591942	1000	1930065	1000
838445	3000	1225382	6000	iar alte 750 losuri cu câte franci 400.			

Losuri Basilica ung. din 1886. La 1 Septembrie 1900 s'au tras spre amortisare următoarele 32 serii: 170 581 676 1085 2210 2509 2591 2648 2906 2937 2989 3106 3150 3182 3346 3552 3648 3848 4089 4194 4389 4671 4689 4720 5120 5212 6031 6163 6684 6748 7042 7756. Cele 3200 losuri cuprinse în aceste serii se vor escontenta cu câte 12 coroane la 1 Novembre 1900. Cuponul de premiu se restituie proprietarului cu îndreptățirea de a participa la tragerile de premii.

Cu premii s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
11	36	50	1931	7	50	3737	4	50	5478	92	200
63	76	200	2041	1	100	3940	72	200	5502	72	1000
108	3	50	2078	84	1000	3983	27	200	5551	55	200
305	49	50	2156	29	50	4003	43	100	5614	56	50
594	11	100	2160	86	50	4003	88	100	5855	18	200
601	52	50	2226	17	50	4072	75	50	5931	27	100
637	59	50	2349	45	50	4103	60	50	6273	67	50
648	100	200	2459	1	100	4184	70	50	6458	67	50
653	37	100	2669	40	50	4339	90	50	6469	85	50
767	34	50	2828	40	200	4384	35	50	6482	19	50
801	73	1000	2886	77	50	4507	100	2000	7029	2	200
995	77	100	2972	34	50	4672	26	50	7060	63	50
1152	36	100	3025	46	100	4707	77	200	7068	81	200
1225	2	50	3051	49	50	4821	19	50	7182	37	50
1262	44	100	3160	57	50	4954	23	100	7509	69	50
1389	76	20000	3161	28	50	5071	50	50	7547	69	100
1402	30	50	3308	3	100	5210	12	50	7547	91	100
1434	7	50	3481	7	50	5241	36	50	7573	26	50
1483	87	50	3488	71	100	5320	51	200	7646	30	50
1509	70	100	3556	67	100	5371	99	50	7791	18	50
1512	97	50	3574	79	50	5373	77	100	7802	76	100
1782	9	50	3662	33	100	5385	8	100	7812	67	100
1783	24	200	3721	47	100	5458	1	100	7972	41	50

Rambursarea se face la 1 Novembre 1900. Losul după detașarea cuponului de premiu, se restituie proprietarului spre participare la tragerile de amortisare.

Losuri Crucia roșie ung. à fl. 5 din anul 1883. La 1 Septembrie 1900 s'au tras cu premii următoarele:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
101	4	50	2681	51	100	5011	43	50	6465	94	50
133	2	200	2697	70	50	5031	18	50	6500	15	50
172	67	50	2720	20	2000	5033	13	50	6506	35	100
463	22	50	2964	23	50	5038	11	50	6506	90	100
471	67	50	3068	79	50	5164	26	100	6592	52	200
967	89	100	3385	85	50	5224	40	200	6726	8	50
1134	18	50	3636	57	50	5237	86	50	6792	15	100
1245	70	50	3837	80	100	5254	42	100	6802	73	50
1321	14	50	3841	57	50	5285	39	100	6854	74	50
1322	41	50	4043	86	200	5455	59	50	6954	92	50

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
1338	47	1000	4063	45	50	5504	19	100	6988	26	100
1419	86	100	4112	34	100	5525	21	1000	6998	1	200
1705	32	50	4304	65	50	5580	60	50	7113	5	50
1713	41	50	4312	71	50	5691	32	100	7158	56	200
1799	39	200	4391	60	50	5760	91	100	7180	87	50
1802	33	100	4420	56	200	5831	12	50	7183	20	50
1852	37	50	4493	23	50	5990	61	100	7333	17	100
1938	48	1000	4519	21	50	5996	99	200	7465	54	200
1974	20	100	4553	82	50	6027	31	20000	7605	86	50
2187	91	50	4574	30	100	6161	1	100	7614	9	50
2244	93	50	4869	49	50	6225	31	50	7678	40	50
2302	48	200	4906	4	100	6370	77	100	7915	6	200
2338	10	100	4983	32	50	6147	100	200	7980	24	100
2580	28	50.									

Rambursarea liberă de timbru și impozit se face la 1 Octombrie 1900. Cuponul de premii se detașază, iar losul se restituie proprietarului.

Spre amortisare s'au tras următoarele 41 serii: 84 213 342 447 926 1346 1511 1569 1682 1955 2012 2164 2165 2325 2609 2743 3113 3618 3627 3876 3905 4120 4148 4277 4577 4618 4665 4724 4872 5651 6051 6136 6527 6714 6754 7190 7413 7596 7752 7872 7974.

Cele 4100 losuri cuprinse în aceste serii se vor rambursa la 1 Octombrie 1900, cu câte 14 coroane. Cuponul de premiu se restituie spre participare la procesimele trageri de premii.

Losuri Bodencredit austriac de 3% emisiunea II din 1889. La 5 Septembrie 1900 s'au tras spre amortisare următoarele 8 serii: 613 635 2067 3100 3899 4407 6638 7926.

Losurile (400 buc.) cuprinse în aceste serii se vor rambursa la 1 Februarie cu câte 200 coroane, primind proprietarul în locul losului rambursat un bilet de premiu cu același număr și serie pentru participarea la tragerile de premii.

Cu premii s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
1298	4	10000	4016	6	400	6648	35	400
1367	9	4000	4140	30	400	6798	13	400
1533	32	400	5852	32	400	7675	22	400
2294	42	2000	6115	34	400	7823	26	2000
3878	32	400	6257	13	400.			

Rambursarea se face la 1 Februarie 1901, când înceată dobânda, iar după rambursarea premiului losul se amortisează.

Procsima tragere la 5 Ianuarie 1901.

Losuri Pálffy. La 15 Septembrie 1900 s'au tras următoarele câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
1562	420	9433	84000	25970	420	44814	840	65567	420
6829	420	23759	4200	32695	420	55525	840	91031	8400

precum și alte 1490 câștiguri de câte Cor. 126.

Rambursarea se face la 15 Martie 1901. Procsima tragere la 16 Septembrie 1901.

Losuri sârbesci de 10 franci (Tabac), din anul 1888. La 14 Septembrie 1900 s'au tras următoarele 34 losuri cu premii:

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci
162	96	100	2107	22	50	5455	44	100	7706	92	2000
189	80	50	2317	73	100	6072	90	100	7733	48	100
425	45	100	2992	61	50	6135	16	50	7938	23	50
655	43	100	3024	4	50	6200	47	50	8611	40	50

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci
930	71	50	3148	66	50	6371	17	500	9108	31	50
975	37	50	4452	89	50	6932	12	50	9259	23	100
1149	41	50	4507	100	50	7174	63	100	9330	98	50
1808	42	75000	4635	68	50	7318	21	50	9705	91	50
2021	7	100	4871	69	500						

Rambursarea se face la 14 Octombrie 1900. Losurile, după detașarea cuponului de premii se restituie proprietarului spre participare la tragerile de amortisare.

Spre amortisare s'au tras următoarele 15 serii: 1004 1531 2597 2611 2695 3543 4897 5156 5554 7416 7965 8241 8771 8775 9151.

Cele 1500 losuri cuprinse în aceste serii se vor rambursa la 15 Octombrie 1900 cu câte 13 franci; iar cu cuponul de premii detașat se participă la tragerile de câștiguri:

Losuri de stat din 1854. La 1 Octombrie 1900 s'au tras următoarele 73 serii: 50 308 334 342 355 360 409 416 456 469 551 553 583 597 805 979 998 1021 1066 1109 1256 1289 1299 1321 1363 1462 1532 1554 1558 1577 1632 1643 1712 1906 1952 1958 2001 2052 2121 2176 2254 2291 2323 2329 2339 2417 2617 2630 2831 2889 2980 3068 3116 3129 3154 3164 3216 3258 3260 3308 3324 3353 3405 3423 3433 3593 3610 3665 3783 3804 3858 3896 3905.

Dintre acestia cu premii mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
50	21	840	1289	47	840	2121	48	840	3129	13	2100
50	43	840	1299	28	840	2254	7	840	3129	20	840
308	28	840	1299	39	840	2291	4	4200	3129	33	840
334	13	840	1321	44	840	2291	30	4200	3154	8	840
342	6	840	1558	33	840	2329	43	840	3154	21	840
355	40	840	1632	19	840	2339	8	840	3154	24	840
360	19	4200	1632	26	63000	2339	37	840	3216	11	4200
456	10	840	1906	30	840	2339	38	840	3216	32	840
551	11	840	1906	42	840	2339	47	2100	3258	49	840
551	47	840	1958	2	840	2417	2	840	3308	22	10500
558	40	2100	1958	19	4200	2630	12	840	3433	8	840
558	44	840	1958	45	840	2630	35	840	3593	6	840
805	3	840	2001	35	840	2980	12	840	3665	9	840
998	3	840	2001	47	840	2980	19	840	3804	32	840
1021	4	2100	2052	10	840	2980	44	840	3896	49	2100
1109	1	840	2052	42	840						

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de sus se rambursează la 31 Decembrie 1900 cu cel mai mic premiu de câte 630 coroane. Tragerea de serii se va face la 2 Ian. 1901.

Losuri pentru regularea Tisei de 4% din a. 1880. La 1 Octombrie 1900 s'au tras următoarele 36 serii: 70 344 539 597 656 755 977 981 1037 1070 1074 1346 1508 1530 1958 1983 2017 2691 3011 3026 3302 3315 3348 3418 3573 3640 3662 3842 3861 3871 3889 4024 4179 4264 4312 4314. Dintre cari cu premii mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
1037	85	2000	3640	2	180000
1508	23	2000	3640	39	2000
3348	5	2000	3640	89	2000

Toate celelalte losuri din aceste serii s'au tras cu premiul nominal de coroane 240. Rambursarea se face la 2 Ianuarie 1901. Procsima tragere la 1 Aprilie 1901.

Losuri Rudolf. La 1 Octombrie 1900 s'au tras următoarele 49 serii: 25 215 278 343 400 410 436 481 516 757 958 1091 1238 1271 1294 1588 1637 1650 1674 1863 1980 2007 2074 2142 2150 2227 2238 2259 2319 2368 2388 2441 2524 2593 2657 2672 2770 2898 2947 2986 2988 3312 3384 3491 3688 3741 3746 3753 3930.

Dintre cari cu premii mai mari s'au tras următoarele:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
25	46	60	1091	4	100	2007	30	700	2988	45	100
215	12	60	1091	8	400	2142	38	60	3312	4	60
215	17	60	1238	5	100	2150	16	60	3491	19	200
215	18	200	1238	36	60	2238	18	60	3491	21	60
215	20	4000	1271	16	60	2259	2	100	3688	19	60
215	40	60	1271	37	60	2388	32	100	3688	20	100
278	13	60	1294	45	100	2441	28	60	3746	16	400
400	9	60	1588	50	60	2524	9	200	3746	24	100
436	6	60	1637	41	60	2672	12	20000	3746	42	100
436	35	60	1650	12	60	2898	12	100	3753	17	100
436	49	100	1674	11	100	2947	26	60	3753	22	200
481	16	200	1674	15	2400	2988	21	60	3753	28	60
958	37	60	1674	50	700						

Celelalte losuri cuprinse în aceste serii s'au tras cu cel mai mic câștig de câte 24 coroane. Rambursarea se face la 2 Ianuarie 1901. Procsima tragere la 1 Aprile 1901.

Amortisațiuni: *Losuri Bodencredit austr. I. d. a. 1880:* Seria 488 Nr. 96, Seria 1378 Nr. 35, Seria 2086 Nr. 7, Seria 3512 Nr. 78, Seria 2757 Nr. 69, Seria 2722 Nr. 44, Seria 2635 Nr. 100, Seria 2877 Nr. 71, Seria 2855 Nr. 79, Seria 3515 Nr. 30, Seria 3008 Nr. 65, Seria 3545 Nr. 12, Seria 794 Nr. 8, Seria 2524 Nr. 65, Seria 3651 Nr. 74, 75, 87, 88.

Losuri Bodencredit austr. de 3% emis II. d. 1889: Seria 7591 Nr. 49, Seria 5646 Nr. 48, Seria 2688 Nr. 37; Seria 162 Nr. 13, Seria 4400 Nr. 12, Seria 7060 Nr. 40; Seria 585 Nr. 41, Seria 5526 Nr. 36.

Losuri Tisa: 2267 Nr. 57.

Losuri Klary: Nr 30684.

Losuri Crucia roșie ung.: Seria 4726 Nr. 71, Seria 7126 Nr. 58.

Losuri de Stat din 1860: Seria 971 Nr. 11, Seria 4139 Nr. 6, Seria 6682 Nr. 2, Seria 16272 Nr. 20, Cl. IV. Seria 8207 Nr. 11.

Losuri Rudolf: Seria 3888 Nr. 29.

Losuri Credit austr.: Seria 421 Nr 69.

Renta comună de 4.2% arg.: Nr. 667086, 667089, 766391, 766392, 736769 per fl. 100; Nr. 45849 per fl. 50. Nr. 14436 per fl. 100.

Rentă comună austr. 4.2% bilete: Nr. 52747 per fl. 17,800; Nr. 144372 per fl. 18000; Nr. 365141 per fl. 100; Nr. 127784 per fl. 150, Nr. 39624 per fl. 50, Nr. 166363 per fl. 200; Seria 46565 per fl. 200, Seria 82911 per fl. 50; Nr. 7398 per fl. 200. Nr. 52280 per fl. 500, 347013 per fl. 1000. —

Rentă ung. de 4% aur: Lit. C. Nr. 194840 per fl. 1000; Lit. D. 464801 până incl. 464808 de câte cor. 1000.

Rentă austr. de 4% aur: Nr. 71017 per fl 200; Nr. 267932 per fl. 1000; Nr. 59242, 189,721, 189,722, per fl. 1000. Nr. 120,056 per fl. 1000, 95703, 150930 per 200.

Renta austr. de 4% coroane: Nr. 38229 per Cor. 100.

Losuri austr. din 1864: Seria 1423 Nr. 58, Seria 1755 Nr. 69.

Losuri austr. din 1854: Seria 317 Nr. 14.

Losuri Comunale: Seria 2896 Nr. 60, Seria 248 Nr. 18.

Losuri pentru Regularea Dunării: Nr. 104906.

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă).

C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit.

d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.

Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de imposit. Scr. = Scrisuri.

St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

20 Sept. 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	5 Octobre 1900		
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea
		%					%
I. Efecte publice.							
97.40	97.60	4 ² / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	97.—	97.20	4.36
97.35	97.55	4 ² / ₁₀	dto dto dto	Febr., Aug.	96.90	97.10	4.36
97.10	97.30	4 ² / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	96.70	96.90	4.39
97.10	97.30	4 ² / ₁₀	dto dto dto	Apr., Oct.	96.70	96.90	4.39
116.25	116.45	4	Renta austr. (aur) sc.	dto	114.75	114.95	4.20
97.65	97.85	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	97.20	97.40	4.14
114.95	115.15	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	113.85	114.05	4.26
90.60	90.80	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	90.70	90.90	4.33
98.35	99.35	4 ¹ / ₂	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889 .	Ian., Iul.	97.90	98.90	4.57
120.30	121.—	4 ¹ / ₂	dto. (aur)	Febr., Aug.	120.50	121.20	4.49
98.—	98.90	4 ¹ / ₂	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	98.—	98.80	4.12
97.65	97.75	4 ¹ / ₂	dto croato-slav. sc.	dto	96.65	97.65	4.11
90.10	91.10	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	93.—	93.70	4.48
93.—	93.70	4	dto ung. sc.	dto	89.80	90.75	4.34
92.50	93.20	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *)	Mart., Sept.	92.75	93.75	4.21
93.—	93.80	4	dto dto dto d. 1898 *)	Ian., Iul.	93.—	93.80	4.20
96.—	97.—	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889 .	Apr., Oct.	96.—	96.60	6.22
96.—	97.—	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	96.—	96.60	6.24
II. Scrisuri fonciare.							
94.20	95.20	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A. *)	Apr., Oct.	93.75	98.75	4.17
97.20	98.20	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C. Ian., Iul.	97.20	98.20	4.14
100.—	101.—	4 ¹ / ₂	dto dto	B. B. Apr., Oct.	99.75	100.75	4.43
98.25	99.—	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta	B. B. Febr., Aug.	98.25	99.—	4.57
92.50	93.50	4	dto dto	C. dto	92.50	93.50	4.31
102.—	103.—	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.)	B. B. Apr., Oct.	102.—	103.—	4.39
93.25	94.15	4	dto dto dto (5% pr.)	C. dto	93.—	94.—	4.36
97.75	98.75	4	Banca austro-ungară	B. B. dto	97.75	98.75	4.05
100.—	101.—	5	„Albina“ Sibiiu	C. dto	100.—	101.—	4.95
100.—	101.—	5	dto t dto	B. B. Ian., Iul.	100.—	101.—	4.95
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV	C. Mart., Sept.	98.75	99.75	4.52
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Inst. de Cred fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI	C. dto	98.75	99.75	4.52
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.)	B. B. Mai, Nov.	98.—	99.—	4.56
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.)	B. B. Febr., Aug.	98.—	99.—	4.56
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jelzalog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	97.90	98.70	4.54
94.—	95.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	93.50	94.50	4.25

*) Notarea Bursei din Budapesta.

20 Septembrie 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	5 Octobre 1900	
Cumpără	vinde				Cum- pără	vinde
III. Losuri.						
172.—	174.—	3/2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	170.—	172.—
132.—	132.70	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	131.60	132.60
161.50	163.50	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	161.—	163.50
195.—	197.—	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C.	180.—	195.50	196.50
195.—	197.—	—	dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	90.—	195.50	196.50
162.75	163.75	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C.	155.81	163.24	164.25
162.75	163.75	—	dto de fl. 50 = 100 C.	77.87	163.25	164.25
142.50	143.50	4	L. „Tisa“	120.—	138.—	140.—
12.80	13.80	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	12.80	13.80
—	—	—	L. Jó-szi supra timbrate.	2.—	—	—
392.—	394.—	—	L. Credit de fl. 100	180.—	390.—	391.—
126.—	128.—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	126.—	128.—
360.—	380.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	340.—	360.—
252.50	254.50	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	253.50	255.50
63.—	66.—	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	65.50	68.50
70.—	72.—	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	71.50	72.50
237.50	240.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	238.78	240.75
233.25	234.25	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	233.25	234.50
126.50	128.50	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	126.50	128.50
129.—	131.—	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	128.—	129.—
62.—	64.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	58.—	60.—
42.75	43.75	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	42.25	43.25
20.25	21.25	—	dto ung. de fl. 5	6.50	20.25	21.25
22.—	23.50	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
170.—	173.—	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	170.—	173.—
60.25	62.25	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	62.—	64.—
196.—	198.—	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	196.—	198.—
150.—	3:0.—	—	L. Stanislaw de fl. 20	24.—	150.—	160.—
370.—	—	4 ¹ / ₂	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	370.—	—
180.—	—	4	„ de fl. 50*)	50.—	180.—	—
236.50	238.50	4	Ser. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	236.50	238.50
389.—	381.—	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	389.—	390.—
IV. Valute.						
11.45	11.49	—	Galbini c. r. monetă	—	11.47	11.51
11.44	11.48	—	„ ferecați	—	11.46	11.50
19.30	19.33	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.26 ¹ / ₂	19.29
23.66	23.74	—	20 Marce aur	—	23.64	23.72
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
118.32 ⁵	118.50	—	Bancnote germane (100 Marce)	—	118.30	118.45
96.20	96.30	—	„ franceze (100 franci)	—	96.20 ¹ / ₂	96.40
2.55 ⁵	2.56 ²⁵	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2.55 ³	2.56 ⁵
24.47	24.25	—	Sovereignes	—	24.17	24.25
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interes al bancii austro-ung. din 5 Octob. 1900: La cambi 4¹/₂%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5¹/₂%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 4³/₈%—4¹/₁₆%, cu scadențe mai lungi 4⁷/₈%—5¹/₂%.

Bursa de efecte din Bucuresti.

Valori	Do- bândă	Scadința cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			15 Sept. 1900	30 Sept. 1900	
Renta rom. amort. . . . . 1881—88	5 ⁰ / ₁₀	Apr., Oct.	88.—	89 —	5.64
" " Impr. 1892	5	Ian., Iul.	—	—	—
" " " 1893	5	dto	—	—	—
" " " 1894	4	Apr., Oct.	—	—	—
" " " de 32 ¹ / ₄ mil.	4	Ian., Iul.	76.—	74.—	5.38
" " " " 50 "	4	dto	76.—	75.—	5.34
" " " " 274 " 1890	4	dto	76.—	75.—	5.34
" " " " 45 " 1891	4	dto	76.—	75.—	5.34
" " " " 120 " 1894	4	dto	—	75.—	5.34
" " " " 90 " 1896	4	Mai, Nov.	—	—	—
Împrum. de 180 mil. 1898	4 ⁰ / ₁₀	Iun., Dec.	—	—	—
Obl. com. Bucuresti 1896	4 ¹ / ₂	Mar., Sept.	—	—	—
" " " 1898	4 ¹ / ₂	Ian., Iul.	—	—	—
Scr. fonc. rurale	5	dto	90.—	91 75	5.47
" " "	4	dto	74.—	74 75	5.36
" " urbane Bucuresti	5	dto	76 50	80 50	6.24
" " " Iași	5	dto	72.50	74.—	6.80
Acțiuni.					
	ultima divid.	Capital vărsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	120.20	întreg	2190.—	2220.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	298.—	295.—	500.—
B. de Escompt	20.—	întreg	236.—	240.—	200.—
B. Dacia-România	24.—	"	405.—	408.—	200.—
B. Națion. de asigurare	18.—	"	410.—	413.—	200.—
Soc. de basalt artificial	7.50	"	—	—	250.—
" Rom. de construcții	—	"	—	—	200.—
" de furnituri militare	60.—	"	—	—	500.—
" română de tramw.	40.—	"	—	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 30 Sept. 1900: Escompt 8⁰/₁₀, Lombard 9⁰/₁₀.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 6 Octombrie 1900.

Grâne de	Calitatea per Hectol.	Prețul pro 50 Chilogr.		Prețul per 50 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitră	Prețul per 100 Chilogr.		
		dela	până la	dela	până la				dela	până la	
Bănat	76	7.40	7.50	77	7.50	7.60	Secară . . .	Prima	70—72	6.85	7.05
dto	78	7.60	7.75	79	—	—	dto	Secunda	—	6.80	6.90
dto	80	—	—	81	—	—	Orz	Nutreț	60—62	5.90	6.10
Tisa	76	7.35	7.50	77	7.45	7.50	dto	de povarnă	62—64	5.50	5.80
dto	78	7.60	7.70	79	7.65	7.80	Ovės	—	39—41	5.70	5.80
dto	80	7.75	7.85	81	—	—	Forumb . . .	Bănățan	—	6.50	6.60
Pesta	76	7.25	7.40	77	7.40	7.50	Rapiță . . .	—	—	13.50	14.—
dto	78	7.50	7.60	79	7.55	7.65	Diverse produse				
dto	80	7.75	7.85	81	—	—					
Alba reg.	76	7.35	7.50	77	7.45	7.60	Specia		Prețul per 100 Chilogr.		
dto	78	7.60	7.70	79	7.65	7.80			se	se	
dto	80	7.75	7.85	81	7.55	7.56			cup.	vinde	
Bacica	76	7.45	7.55	77	—	—	Untură de pore	de B.-Pesta	61.—	61.50	
dto	78	—	—	79	—	—	Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă)	52.50	53.—	
dto	80	—	—	81	—	—	dto	afumată	—	—	
România tr. v.	76	—	—	77	—	—	Prune	bosniacă 1890	16.75	17.—	
Sârbiatr.	78	—	—	79	—	—	dto	sârbesci 1890	15.25	15.50	
Bulgaria tr. v.	80	—	—	81	—	—	Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.—	18.25	
							dto	sârbesc	"	15.75	16.25